

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 473 P

Poznań, sobota dnia 14 października 1933

Rok XXVIII

Poznań, 13 października

Międzynarodowa ochrona Żydów?

Krakowski konserwatywny „Czas” zajął się sprawą traktatów o mniejszościach z powodu dyskusji, jaka na temat ich generalizacji odbyła się na Zgromadzeniu Ligi Narodów. Stwierdziwszy, że traktaty te w obecnej, jednostronnej postaci nie dadzą się pogodzić z zasadą równości wszystkich państw, „Czas” wypowiada się w zasadzie za upowszechnieniem przepisów międzynarodowych o mniejszościach, ale przyznaje, że jest to zupełnie niemożliwe z powodu zrozumiałego oporu wielkich mocarstw. Należy więc szukać innych dróg wyjścia. I tu dochodzi „Czas” do wniosków niezwykłych, które jednak na jego łamach nie brzmią w sposób nieoczekiwany.

Pismo konserwatywne przypomina, że traktaty o mniejszościach są dziełem Żydów, których przedstawiciele na konferencji pokojowej w osobach Ludwika Marshalla, ambasadora Morgenthaua, Samuela Untermyera i rabina Wise'a, wywarli odpowiedni wpływ na wielkie mocarstwa, by te narzuciły traktaty państwom mniejszym. Oczywiście Żydom chodziło głównie o ochronę Żydów w poszczególnych tych państwach. Tymczasem tak się stosunki ułożyły, że z traktatów korzystały głównie mniejszości pozażydowskie, pozatem były one wyzyskiwane przez pewne państwa, zwłaszcza przez Niemcy, dla utrzymania w krajach sąsiednich irredenty i wszelkich ruchów odśrodkowych. Natomiast wskutek tego, że na konferencji pokojowej Żydzi nie narzucili traktatów o mniejszościach Niemcom, z którymi wówczas żyli w świętej zgodzie i których popierali, nie mogą poływać się oni na te traktaty tam, gdzie najwięcej ich dziś prześladują.

Dalej pisze „Czas” czarno na białym:

„Żydzi byli, są i będą tą siłą polityczną, siłą motorową, która stoi za traktatami mniejszościowymi, za sprawą mniejszości wogóle. Wystarczy wspomnieć wszechświatową reakcję, którą wywołał hitlerizm, podczas gdy dawne upośledzenie mniejszości polskiej w Niemczech nigdy nie zdołało wywołać zagranicą większego echa.

„Żydzi by chętnie widzieli rozszerzenie traktatów mniejszościowych na Niemcy, nie znaczy to jednak, by patrzeli obojętnie na ich anulację w innych państwach, tak długo, jak długo są one dla nich dodatkową gwarancją bezpieczeństwa. To też, gdybyśmy uznali, że alternatywą dla generalizacji jest prosta anulacja traktatów mniejszościowych, znaleźlibyśmy żydotwo światowe przeciw sobie; choć zdaje ono sobie sprawę, że rząd obecny jest wobec Żydów wyjątkowo sprawiedliwy i bezstronny, to jednak nie zdoła ono zapamiętać, że i w Polsce istnieją niestety kandydaci na hitlerowców, którzy właśnie rząd obecny przedewszystkiem na tle kwestji żydowskiej atakują.

„Ze wszystkich zobowiązań mniejszościowych zobowiązania wobec Żydów wywołują oczywiście najmniej (sic!) objętości. Wynika to stąd, że Żydzi, nie mając oddzielnego państwa, nie mogą się stać narządem irredenty, nie mogą się stać bronią w ręku państwa ościennego przeciw integralności naszego terytorjum, a tak się właśnie z niektórymi naszymi mniejszościami stało.”

Wniosek z tego wysuwa „Czas” następujący: obecne traktaty o mniejszościach muszą być zniesione. Natomiast

Ultimatum pod adresem Niemiec?

Jednomysłne stanowisko w sprawie rozbrojenia Anglii, Francji i Stanów Zjednoczonych
W sobotę Niemcy muszą odpowiedzieć: tak lub nie

Londyn. (PAT.) Dzienniki tutejsze stwierdzają zgodnie, że maksimum ustępstw już zaoferowano Niemcom i że obecnie mocarstwom nie pozostaje nic innego, jak oczekiwać zwycięskiej odpowiedzi Niemiec: „tak” lub „nie”.

Solidarność Francji, Wielkiej Brytanji i Stanów Zjedn. jest zupełna a jednolity front tych mocarstw — niewzruszony. Natomiast stanowisko Włoch jest dotychczas niejasne.

Ze sprawozdań korespondentów genewskich wynika, że ustępstwom, zaproponowanym Niemcom nadano formę ultimatywną i że w sobotę na posiedzeniu prezydium konferencji rozbrojenia przedstawiona zostanie rezolucja francusko-amerykańska, która w razie odmowy Niemiec wywoła otwarty kryzys.

Według „Daily Herald” rezolucja ta będzie się kierowała trzema hasłami:

- 1) redukcja zbrojeń przez wszystkie kraje;
- 2) inspekcja zbrojeń we wszystkich krajach;
- 3) żadnym zbrojeń w którymkolwiek kraju.

Paryż. (PAT.) Agencja Havasa donosi, iż Paul Boncour w swym exposé dotyczącym rozmów genewskich, podkreślił jednomysłne, zdecydowanie opozycyjne stanowisko Francji, Anglii i Stanów Zjednoczonych wobec żądań niemieckich w sprawie zbrojeń.

Rozmowy genewskie posunęły się tak daleko, iż zdecydowano polecić rzeczoznawcom trzech delegacji konkretne ujęcie uzgodnionych punktów w szereg artykułów.

Tekst opracowany przez rzeczow-

znawców będzie gotów w końcu tygodnia i posłuży za podstawę do dalszych dyskusyj. Zostanie on albo bezpośrednio przedłożony delegacji niemieckiej, albo, co jest prawdopodobniejsze, bę-

dzie w formie projektu rezolucji złożony prezydium konferencji.

W ten sposób projekt ten znalazłby się na porządku dziennym obrad komisji głównej, która zbierze się 16 bm.

Przed spalonym gmachem Reichstagu

Widowisko wizji lokalnej — Oskarżonych prowadzili policjanci na łańcuchach

Berlin. (PAT.) W procesie o podpalenie Reichstagu odbyła się w czwartek wieczór wizja lokalna z udziałem głównych świadków, którzy w ciągu ostatnich 2 dni złożyli swe zeznanie, oraz wszystkich oskarżonych, z wyjątkiem Dymitrowa.

Wielki plac przed gmachem parlamentu Rzeszy zamknięty został już w południe kilku kordonami policji, uzbrojonej w karabiny. Dla trybunału, oskarżonych i obrońców oraz prasy wyznaczono miejsca tuż koło rampy, oddzielonej przeciągniętymi przez policję sznurami. Tłumy publiczności w

milczeniu śledziły z daleka przebieg wizji. Olbrzymi front kompleksu budynków oświetlony był przez cały czas lampami łukowymi. Oskarżonych, skutych kajdanami, eskortowali policjanci, trzymając końce łańcuchów w rękę.

Na zlecenie trybunału jeden z policjantów z łuczywem w ręku wdrapał się na balkon Reichstagu, odtwarzając scenę, znaną z zeznań Flötera, poczem drugi policjant z pionącą podpałką przeszedł kilkakrotnie za szybami sali restauracyjnej Reichstagu.

Mord pod wpływem „Tajnego Detektywa”

Stwierdza to w swych zeznaniach ujęty w Katowicach Jan Malisz

Warszawa. (Tel. wł.) Przy aresztowanym Maliszu znaleziono 14 tys. złotych oraz rewolwer nabitý 8 kulami. Zapytany przez aspiranta policyjnego Malickiego o przeznaczenie tej broni, Malisz odpowiedział: To na pana. W Katowicach natrafiono na jego ślad

przez Helenę Jurczakównę, która przesłuchana zeznała, że Malisz poznała na dancingu we Lwowie, jako fordancera. Oboje przyjechali do Katowic, gdzie Malisz kupił muzyka jazzowa. Ostatnio nie miał grosza i trzeba było pożyczać nawet po 5 zł od znajomych.

Malisz, opowiadając o swojej młodości oświadczył, że przyzwyczaił się do szyku i imponuje mu beztrudne życie kawiarniane i muzyka jazzowa. Ostatnio nie miał grosza i trzeba było pożyczać nawet po 5 zł od znajomych.

Czytał dokładnie opis podobnego napadu na listonosza w Toruniu w „Tajnym Detektywie” i przyszedł do wniosku, że popełniono tam błąd o tyle, że sprawca mieszkał w mieszkaniu, do którego zwabiono listonosza, i dlatego tak prędko został wykryty. Postanowił przeto po naradzie z żoną wynająć mieszkanie u Süsskindów, które przedtem poddał dłuższej obserwacji. Na pół godziny przed przyjęciem listonosza wszedł do mieszkania, mając przygotowaną ilość sznurków i worek. Przypuszczał, że przyjdzie stary listonosz Hartmann, a gdy zobaczył młodego Przebindę, nabrał świadomości, że sam nie da sobie rady i dlatego sięgnął po broń. Kiedy Przebinda ranny broczył krwią, Maliszowa żelaznym pogrzebaczem zaczęła dobijać ofiarę.

Po ukryciu płaszcza i przełożeniu pieniędzy do walizki Malisz odjechał z żoną taksówką do Krzeszowic, płacąc szoferowi za kurs 30 zł. W Krzeszowicach kupił bilety 1 klasy i wyjechał do Katowic, gdzie się spotkał z Jurczakówną.

Dzisiaj rano Malisz został odtransportowany do Krakowa. Wczoraj wieczorem psychjatrzy dr. Olbrycht i dr. Jankowski otrzymali od prokuratury krakowskiej polecenie zbadać stan umysłowy Jana i Marji Maliszów. Badanie powinno być ukończone najpóźniej do czwartku przyszłego tygodnia, kiedy oboje staną przed sądem doraźnym.

Zatarg zbrojny Japonii z Sowietami?

Londyn. (Tel. wł.) Agencja Reutersa donosi z Charbinu:

Pasażerowie kolei transsyberyjskiej komunikują, że co 45 minut miały ich pociągi sowieckie z wojskiem, idące w kierunku wschodnim. Wojska republiki Mandżuków koncentrują się w pobliżu Hailar.

Ruch handlowy w Charbinie za-

na ich miejsce należałoby wprowadzić międzynarodowy traktat o ogólnej ochronie Żydów, aby w pełni zaspokoić pretensje żydowskie, które jedynie zdecydowały o powstaniu traktatów o mniejszościach.

Nie zamierzamy i nie potrzebujemy poświęcać wiele miejsca polemice z tego rodzaju pomysłem. Możemy tylko powiedzieć, że nie zdziwilibyśmy się, gdyby z podobnym projektem wystąpiło jakie pismo żydowskie. Ale wysunięcie postulatu obciążenia państwa naszego trwałymi zobowiązaniami międzynarodowymi wobec Żydów przez pismo polskie, szermujące w dodatku hasłami „mocarstwowymi”, jest dowodem niezwykłego zaściania i braku wszelkiej ambicji narodowej.

Nie można przecież porównywać kwestji żydowskiej we Włoszech, lub we Francji ze sprawą żydowską w Polsce, która posiada największe skupienie Żydów na świecie i która weszłaby na tory samobójcze, zgadzając się sama, by Żydzi traktowani byli u nas podobnie,

gdyż bankierzy i kupcy czekają na rozstrzygnięcie, które przyniosłoby wyjaśnienie niepewnej sytuacji.

Generalny konsul sowiecki interwenjował po raz piąty bezskutecznie w min. spraw zagranicznych, domagając się zwolnienia aresztowanych sowieckich urzędników na kolei wschodniej.

jak chroniony rezerwat żubrów. Żubrów w Polsce jest kilkanaście, Żydów — trzy i pół miliona.

W artykule „Czasu” ujawnił się znowu niepohamowany oportunizm i wewnętrzna słabość konserwatystów wobec Żydów. Dopóki konserwatyści uprawiali oportunizm kosztem własnej ideologii można było się z tego śmiać, ale uprawianie oportunizmu kosztem narodu, jego prestiżu międzynarodowego i jego pełnej suwerenności staje się działalnością szkodliwą i nie da się pogodzić z trwałymi interesami państwa, które musi dążyć do zrzucania z siebie wszystkiego, co kępuje jego całkowitą udzielność. Naszem zdaniem, nadchodzi chwila całkowitego pozbycia się traktatów o mniejszościach.

Nawiasowo wtrącamy na zakończenie, że na wręcz odmiennym stanowisku, niż „Czas”, stanął delegat Niemiec w Genewie, który wywodził, że z pod ochrony międzynarodowej nad mniejszościami winni być wyłączeni właśnie Żydzi.

Próby etatyzacji ducha

W najbliższych już dniach ma się ukazać dekret o Akademii Literatury. Zadaaniem tej instytucji ma być współpraca z rządem w zakresie kultury i języka polskiego. Przyszli nasi „nieśmiertelni” będą mianowani przez prezesa Rady Ministrów w porozumieniu z ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego, którzy tu dwaj panowie stają się w ten sposób najwyższym autorytetem w dziedzinie polskiej twórczości literackiej.

Dekret o Akademii Literatury będzie dalszym — jednym z ostatnich — ogniwem wielkiego łańcucha ustaw, rozporządzeń i wystąpień rządu, których wspólnym celem jest wprowadzenie „ideologii państwowej” do duszy społeczeństwa. Przez zmianę ustroju szkolnictwa powszechnego i średniego, przez nowe programy i podręczniki, przez ograniczenie autonomii szkół akademickich i skrupowanie stowarzyszeń młodzieży sięgnięto w projekcie Akademii Literatury do samych szczytów kultury narodowej.

Obok tej urzędowej działalności ustawodawczej rozwinięto niemniej intensywną akcję o charakterze społecznym. Tutaj należy przedewszystkiem wymienić organizację „Straży Przedniej”, popieranie rozmaitych prorządowych stowarzyszeń młodzieży, usilne dążenie do opanowania niezależnych dotąd kulturalnych zreszeń i instytucji, nie mówiąc już o działalności oświatowej... „Strzelca”.

Nie pominięto także sztuk plastycznych i teatru. Już przed kilku laty, jako konkurencja dla niezależnej „Zachęty”, powstał współpracujący z rządem Instytut Propagandy Sztuki (tak zwany popularnie „I. P. S.”), na którego pomieszczenie zbudowano za pieniądze państwowe wielki drewniany barak na placu, przeznaczonym pod budowę ministerstwa poczt i telegrafów. Niedawno znowu zawiązało się z samych ministrów i innych wysokich dygnitarzy Towarzystwo Krzewienia Kultury Teatralnej, które objęło kierownictwo t. z. teatrów szymfoniańskich (Polskiego i Małego). Z jakich funduszy towarzystwo to będzie pokrywało nieuchronne deficyty, tego narazie nie podano do wiadomości. Z ogłoszonej w Sejmie przed paru laty listy subwencji, udzielanych przez gen. Góreckiego z funduszy Banku Gospodarstwa Krajowego na cele społeczne, dowiedzieliśmy się, że z tych subwencji korzystały także teatry p. Szymfonia.

Wreszcie przed tygodniem ukazał się pierwszy numer czasopisma literackiego „Pion”, którego redaktorem jest urzędujący naczelnik wydziału prasowego w prezydium Rady Ministrów p. Święcicki. W tym „Pionie” wystąpił jeden z najwybitniejszych ideologów „sanacyjnych”, p. Skwarczyński, urzędnik kancelarii cywilnej prezydenta Rzeczypospolitej, z pretensją pod adresem literatury, że dotąd była za mało „państwowa”.

Polemikę z p. Skwarczyńskim podjął na łamach „Gazety Polskiej” p. Juljusz Kaden - Bandrowski, wykazując, że także i rząd za mało opiekował się dotąd literaturą. Nietrudno odgadnąć, że ta przyjacielska polemika skończy się uzgodnionym wnioskiem o konieczności ściślejszej „współpracy” literatury z rządem. Prawdopodobnie „Pion” będzie oficjalnym organem Akademii Literatury i będzie pilnował, aby w dziedzinie twórczości duchowej wszystko było zgodne z jego „pionowym” kierunkiem.

Nie będziemy tu prorokowali, jakie rezultaty wyda ta cała akcja, zmierzająca do etatyzacji ducha narodu. Odpowiedź znajdzie każdy łatwo w historii, która zna bardzo dużo podobnych prób i usiłowań. Natomiast zwrócimy uwagę na to, że przez tę akcję wystąpi narazie właściwe oblicze ideologii obozu „sanacyjnego”. Dotąd była ona podob-

na do posagu Światowida o czterech twarzach, między którymi każdy, kto oczywiście chciał, od biedy mógł znaleźć swoje bożyszcze. Obecnie jedna z tych twarzy uzyskała oficjalny charakter, który wyrazi się m. in. w składzie Akademii Literatury, ustalonym przez pre-

Aktualne sprawy polsko-włoskie i międzynarodowe

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Rzym, 11 października. Jak wiecie z telegramów, rozmowa ministra Becka w Genewie z szefem delegacji włoskiej, baronem Aloisi, wywarła tu bardzo dobre wrażenie. Jeśli w stosunkach polsko-włoskich w ostatnich czasach pojawiły się pewne cienie, to znikły one obecnie dzięki naświetleniu ich w Genewie. Prasa włoska dała temu wyraz w następujących komentarzach:

„O ile wiadomo, pisała „La Tribuna”, rozmowa wyjaśniła zupełnie horyzont zamurzony tu i owdzie z powodu nieporozumień i zbyt pośpiesznych interpretacji prasy polskiej. Ten zadowalniający rezultat nie zdziwi nikogo, kto w gruncie rzeczy uzna, że polityka, jaką prowadzi Italia od paktu czterech, odpowiada na innej platformie i na innym odcinku polityce nieagresyj i określenia napastnika, jaką Polska świeżo rozpoczęła z państwami z nią sąsiadującymi. Z niektórymi z tych państw (wymienimy tu Rosję) Italia związana jest ważnymi traktatami”.

Podobne uwagi czyni „Corriere della Sera”, który ponadto podaje w streszczeniu optymistyczne wrażenia korespondentów francuskich z Rzymu na temat stosunków włosko-polskich. Pisze też między innymi, że w Paryżu zauważono, iż Italia oddziaływa pośrednicząco w celu uregulowania kwestyj spornych między Polską a Niemcami w interesie ogólnej pacyfikacji.

Naogół wiadomo, że delegat włoski omówił z min. Beckiem oprócz ogólnej sytuacji, memorandum włoskie w sprawie państw naddunajskich, kwestje rozbrojeniowe i w szczególności włosko-polskie. Niewątpliwie była też mowa o położeniu Ligi Narodów i o stałym miejscu dla Polski w Radzie Ligi.

Prasa włoska wskazała, że min. Beck został powiadomiony przez barona Aloisi o treści memorandum w sprawie państw naddunajskich przed rządami Małej Ententy, choć są one bezpośrednio w tej sprawie zainteresowane. Wogóle we Włoszech, jak już to niejednokrotnie podnieśliśmy, chciałoby się widzieć Polskę zawsze w odcięciu od Małej Ententy i w konsekwencji, wszelkie zbliżenie między temi państwami uważa się tu jako uzależnienie (sic!) Polski od tego ugrupowania(!). Korespondent „Corriere della Sera” z Genewy wyraża się na ten temat w sposób następujący: „Polska, która nigdy nie odpowiedziała na zapraszające uśmiechy Małej Ententy, trwa nadal w samodzielnej orientacji swej polityki we wszystkich kwestiach”.

Tymczasem jeśli jaki wniosek z rozwoju polityki polskiej w ostatnich czasach należało wyciągnąć, to chyba ten, że wartość i znaczenie Polski jako czynnika międzynarodowego wzrosło właśnie w związku ze zbliżeniem się jej do państw Małej Ententy i zawarciem paktu o nieagresji z Sowietami, czego domagał się oddawna oboz narodowy i co w istocie pozwoliło usamodzielnic i zaktywizować politykę polską na granicy zachodniej. Ta orientacja polityki polskiej w kierunku Małej Ententy i Bałkanów powinna znaleźć dalszy wyraz.

W kołach politycznych włoskich zrozumiano teraz doniosłość tej właśnie polityki polskiej i przekonano się między innymi, że pakt o nieagresji z Rosją był niezbędnym uzupełnieniem paktu czterech dla zabezpieczenia pokoju Europy na pewien okres.

Groźba rozbitcia konferencji rozbrojeniowej skłoniła Mussoliniego do ogłoszenia artykułu na temat „Rozbrojenie i Genewa”. Wspomniawszy na wstępie o różnych przyczynach, dla których sprawa ta z natury rzeczy musiała natrafić na trudności, zaznacza Mussolini, że powodzenie konferencji rozbrojeniowej związane było z autorytetem Ligi. Z chwilą upadku prestiżu Ligi ucierpieć musiała również kwestja rozbrojenia. Stąd wniosek, że

mjera Jędrzejewicza — w porozumieniu z p. ministrem oświaty Jędrzejewiczem.

Taki i tylko taki będzie skutek tej etatyzacji. „I. P. S.”, „Pion”, „Straż Przednia”, teatry Szymfonia i 15 mianowanych „akademików” — to jeszcze nie jest duch narodu. Ten zetatyzować się nie da.

musi ona być posunięta naprzód na innej platformie. Na jakiej? Nie daje na to odpowiedzi, ale należy się domyślić, że oczywiście w tonie paktu czterech, mimo wszelkie w tym względzie trudności i sprzeczności, bo, zdaniem Włochów, tylko w tonie paktu czterech można uzgodnić punkty widzenia francuski i niemiecki.

Mussolini zdaje się zajmować we wspomnianym artykule stanowisko pośrednie, stara się uspokoić Francję, mówiąc, że posiada ona wojsko, owiane wspaniałym duchem, a także wysuwając argument, który odbił się donośnym echem, że w razie, gdyby Francja została zaatakowana, gwarantyci locarneńscy zaczęliby funkcjonować. Ale właśnie szkopuł w tem, że ta funkcja gwarantów związana jest ze sprawą określenia napastnika, na co Anglja nigdy nie chciała się zgodzić. Najbliższe tygodnie wykażą, jakie stanowisko zajmą Włochy i Anglja wobec

ostatnich wykrętów niemieckich w sprawie kontroli zbrojeń oraz okresu próby, o której Niemcy nie chcą nie słyszeć. Konwencja rozbrojeniowa, którą Mussolini przepowiada, mimo wszystko, jako konieczność, ma przed sobą jeszcze okres ciężkich układów, w których Francja może się znaleźć na równi pochyłej.

Obok sprawy rozbrojeniowej na pierwszy plan wysunęło się memorandum włoskie w kwestji pomocy dla państw naddunajskich. Treść jego jest znana. Zostały tu przeważnie zastosowane życzenia i uchwały konferencji w Stresa. Zasadniczą charakterystyką projektu włoskiego, która odróżnia go od projektu Benesa i Małej Ententy, omawianego ostatnio w Sinaju, miałyby być traktaty bilateralne, podczas gdy Mała Ententa przewiduje konieczność traktatu ogólnego. Wiadomo, że Francja godzi się w zasadzie na projekt włoski, jako zbliżony do swego projektu, zrobiła tu dobre wrażenie, jako dowód dalszej zgodnej współpracy włosko-francuskiej. Nie ulega jednak wątpliwości, że punkt widzenia włoski w sprawach Europy środkowej bierze coraz więcej górę. Krytyka, z jaką spotkał się początkowo projekt włoski w Pradze, uważana tu jest za przemijającą. Wyraża się natomiast nadzieje, że przyjazd Benesa, zapowiedziany na koniec bieżącego miesiąca, usunie niejedną trudność. Zresztą państwo tu przekonanie, podobnie jak w Paryżu, iż tym razem kwestja naddunajska nie może być odłożona. Zamach na Dollfussa stanowi w tym względzie znamienne ostrzeżenie. Okoliczność ta jest poważnym atutem w ręku polityki włoskiej.

S. M.

W Niemczech i u nas

Walka o zwiększenie przyrostu ludności w Niemczech prowadzona jest w dalszym ciągu z niesłabnącą energią. Rodziny, mogące się poszczycić się dużą ilością dzieci, otaczane są specjalnymi honorami i otrzymują poważne zasiłki.

Świeżo główny organ partii hitlerowskiej „Völkischer Beobachter” zamieścił wielką fotografię robotnika Franza Brandenbura z Pammin pod Arnswalde w otoczeniu jego żony i trzynastoletniego dziecka. Ojcostwo chrzestne trzynastego dziecka przyjęli: prezydent Rzeszy Hindenburg, kanclerz Hitler i premier pruski Goering. Nie obyło się bez sutoch podarków pieniężnych.

Obok znajdujemy fotografię mleczarza folwarcznego Weisego z miejscowo-

ści Lübars pod Magdeburgiem w otoczeniu jego 9 synów. Zarówno ojciec, jak i wszyscy synowie ubrani są w brnatne koszule hitlerowskie. Do fotografii dodaje „Völkischer Beobachter” wiadomość, że Hitler ofiarował „dzielnemu ojcu” posiadłość ziemską w pobliżu granicy polskiej.

W ten sposób prowadzi się w Niemczech propagandę licznego potomstwa, by mieć żołnierzy na przyszłe wojny. U nas specjalnymi względami cieszą się natomiast ludzie, którzy agituja za „regulacją urodzeń” i „świadomym macierzyństwem”. Przykład p. Boya - Zelenieckiego, który otrzymał niedawno nagrodę literacką, jest tu specjalnie wymowny.

Dziennik czeski o rozwoju Gdyni

Gdynia, jako port dla wywozu nie tylko Polski ale i państw środkowo-europejskich, budzi coraz większe zainteresowanie w Czechosłowacji. Prasa czechosłowacka w ostatnich czasach bardzo często poświęca krótsze czy dłuższe artykuły rozwojowi portu polskiego.

Niedawno kilka dzienników zamieściło artykuły o znaczeniu Gdyni w obrotach międzynarodowych pomiędzy Europą środkową a państwami zamorskimi. Ostatnio zaś na łamach organu czechosłowackich kupców i rzemieślników zamieszczony został artykuł o rozwoju Gdyni i Pomorza.

„Na wybrzeżu, — czytamy w artykule — w miejscu, gdzie jeszcze w roku 1922 stała uboga wioska kaszubskich rybaków, składająca się z kilku zaledwie domków, poczęła Polska budować w amerykańskim wprost tempie wielki, nowoczesny port. Na miejscu, na którym jeszcze w roku 1923 ubodzy rybacy oprowiali swe prymitywne sieci i łodzie, stoi dziś miasto liczące około 40 000 mieszkańców a obok, na morzu port wojenny, handlowy i rybacki, chroniony olbrzymią tamą, która wybudowana została z nadludzkimi wysiłkami i która, pochłonęła olbrzymie sumy.

Gdynia dziś jest najnowocześniejszym polskim miastem. Ma piękny dworzec, wspaniałe gmachy urzędowe, piękne ulice a w porcie znajdują się olbrzymie magazyny dla najrozmaitszych towarów.”

Następnie autor podaje cyfry, świadczące o wroście miasta i obrotach handlowych, poczem wskazuje na znaczenie morza dla Polski.

Artykuł jest dalszym dowodem, jak Czechosłowacja, zwiastująca jej koła handlowe i przemysłowe zwracają coraz większą uwagę na tę polską bramę morską. (Ceps).

Wyjechali zagranicę!

Prasa „sanacyjna” donosi, że krótko przed rozprawą w Sądzie Najwyższym poseł Libermann wyjechał za legalnym paszportem do Paryża, że poseł Witos przebywa obecnie w Czechosłowacji, o dr. Putku zaś nie wiadomo, gdzie się znajduje. Pogłoski w tym sensie krążyły już istotnie od kilku dni.

Nowy, straszny gaz trujący

Paryż (PAT). „Le Matin” donosi, że dyrektor instytutu chemicznego w Clermont-Ferrand prof. Bert odkrył przypadkowo nowy gaz trujący, odznaczający się niezwykłą intensywnością. Jest to odpowiednik iperytu i luizytu.

Doświadczenia, dokonywane na zwierzętach, wykazały, że żadna maska nie będzie mogła zabezpieczyć przed strasznymi skutkami działania tego gazu, który atakuje nie tylko drogi oddechowe, ale również tkanki i komórki.

Nowy gaz, jak również plyn, który go wydziela, są bezbarwne.

Inżynierzy niemieccy opuszczają Rosję

W kołach moskiewskich żywo komentuje się odjazd trzech niemieckich inżynierów z prof. inż. Gerstenem na czele, którzy przez dłuższy czas byli doradcami rządu sowieckiego w kwestiach przemysłu wojennego i wyrobu gazów. Inżynierzy ci znajdują się już w Niemczech.

Z powodu oziębienia się stosunków pomiędzy Niemcami a Z. S. R. R. spodziewany jest wyjazd dalszych fachowców niemieckich z Rosji sowieckiej. Byli oni przeważnie zatrudnieni w ciężkim przemyśle.

Ognisko Zeńskie Związku Młodych Narodowców w Poznaniu

zawiadamia, że w **środe, dnia 18 b. m.** odbędzie się na salce Stronictwa Narodowego, św. Marcin 65, o godzinie 8 wieczorem

Zebrań Informacyjnych

na które wszystkie kandydatki zaprasza

Kierownictwo Ogniska.

Notariusze tracą swą niezależność

Nowy ustrój notarialny od 1 stycznia — Albo adwokat, albo notariusz

Warszawa. (Tel. wł.) Rozporządzenie o nowym ustroju notarialnym w Polsce wejdzie w życie od 1 stycznia. W okresie od ogłoszenia dekretu do chwili wejścia w życie minister sprawiedliwości będzie posiadał prawo przenoszenia rejentów z jednej miejscowości do drugiej bez ich zgody, oraz prawo zwolnienia rejentów z zajmowanych stanowisk.

Do służby w notariacie będą przyjmowani tylko prawnicy, którzy muszą odbyć praktykę w charakterze aplikantów notarialnych. Kandydaci na aplikantów muszą przedstawić odpowiednio podania na aplikaturę notarialną oraz przedstawić poza dokumentami o odbytych studiach i ukończonej służbie wojskowej, zaświadczenie jednego z rejentów, stwierdzające, że kandydat ma zapewnione odbycie praktyki.

Aplikatura trwa lat pięć. Po niej aplikant składa egzamin wstępny, a

dopiero później zostaje mianowany asesorem notarialnym.

W byłym zaborze pruskim nowe prawo notarialne znosi możliwość łączenia funkcji rejenta i adwokata. Do dnia 1 stycznia 1934 prawnicy byłej dzielnicy pruskiej muszą się zdecydować na wybór rejentury albo zawodu adwokackiego.

Sędziowie i prokuratorzy sądów cywilnych i wojskowych mogą być mianowani rejentami bez zdawania egzaminu notarialnego. Rejentami mogą również być w wyjątkowych wypadkach mianowani i prawnicy, jeżeli złożą egzamin notarialny. Dekret zastrzega również odpowiedzialność rejentów wobec swych czynności w kancelarii. W razie niemożności sprawowania swych czynności w okresie dłuższym, niż trzy dni, rejent musi się porozumieć z sądem okręgowym, który wyznacza jego następcę. (w)

Sądowy epilog tragedii rodzinnej

Warszawa. (Tel. wł.) Sąd okręgowy warszawski przystąpił do rozpatrzenia sprawy 42-letniej Walerji Cioskowej, oskarżonej o zabójstwo swego męża, starszego przodownika policji.

Od dłuższego czasu dość często wynikały między małżeństwem zatargi na tem tle, że Ciosek prawie nie przychodził do domu i zupełnie nie troszczył się o gospodarstwo. Nie dawał również pieniędzy na utrzymanie. Krytycznego dnia Ciosek przyszedł nad ranem do domu i wówczas żona zaczęła go prosić o pieniądze. Dał jej 100 zł, a gdy kobieta oświadczyła, że starczy to za ledwie na zapłacenie zaległego komornego, obrzucił ją wyzwiskami.

Podziałała to na Cioskową tak silnie, że chwyciła za rewolwer i strzeliła do męża, kładąc go trupem na miejscu.

Na rozprawie Cioskowa przyznała się do winy i ze łzami w oczach odmawiała ciężkie swoje stosunki.

W odmiennym świetle tło zabójstwa przedstawia szereg świadków, którzy kategorię czynu stwierdzają, że oskarżona pieniądze otrzymywane od męża przepijała i przegrywała w karty. Matka zamordowanego podaje jako powód zabójstwa sprzeczkę o pieniądze, dane jej przez syna.

Słowem — proces obrazuje tragedję, jakiej nie rzadko rozgrywiają się wśród rodzin warszawskich.

Wielkie procesy w Małopolsce

WYPADKI

W WÓLCIE I W GRODZISKU

Rzeszów. (Tel. wł.) W rozprawie o zajścia w Wólce badano świadków Zofię Chmiel, Kuźmarę i Katarzynę Stachowską. Ostatnią, po odmowie trybunału aresztowania jej, prokurator w porozumieniu ze sędzią śledczym polecił zatrzymać w areszcie do dyspozycji wspomnianego sędziego. Następnie zeznawali policjanci Bakker i Zielski, powtarzając twierdzenia swych kolegów, że miano do czynienia ze zorganizowanym tłumem.

W procesie grodziskim badano świadków oskarżenia, którzy otwartzali zajścia, a specjalnie przebieg zgromadzenia Str. Lud., oraz atakowanie policji. Zeznawali Skiba St., Róźdzka, Kocman, korzystnie, Nowych momentów nie wniesiono do sprawy

ZAJŚCIA ROPCZYCKIE

Tarnów. (Tel. wł.) W procesie o wypadki w Nochowej obrońcy domagali się przekazania sprawy sądowi przysięgłych, czemu sprzeciwił się pro-

kurator. Trybunał odrzucił wniosek i przystąpił do badania szeregu świadków, którzy wykazywali alibi poszczególnych oskarżonych.

W sprawie t. zw. marszu na Koston-drzę przemawiali przedstawiciele obu stron.

WYPADKI W ŁAPANOWIE

Kraków. (Tel. wł.) Zakończono badanie świadków oskarżenia. Dziś rozpoczęto przesłuchiwanie około 120 świadków obrony.

O NAPAD NA POCZTĘ W TRUSKAWCU

Sambor. (Tel. wł.) W dalszym ciągu przesłuchiowano świadków, odzwierciedlających przebieg wypadku, przy-czem naogół nikt nie rozpoznaje, czy z oskarżonych brał kto udział w napadzie. Na zakończenie trybunał odczytał akty pierwsiastkowego dochodzenia karnego, z których wynika, że pod-sądni całkowicie przyznają się do winy.

Skargi Polaków w Radzie Ligi

Antypolskie zarządzenia w Rzeszy - Czy bezkarność zbrodni? Wyraźne potępienie Niemców

Genewa. (PAT) Rada Ligi Narodów rozpatrywała wczoraj dwie skargi Związku Polaków ze Śląska opolskiego. Pierwsza petycja omawiała antymniejszościowe tendencje niemieckiego dekretu wyborczego, wymagającego składania pod listami kandydatów do parlamentu aż 60 000 podpisów. Rząd niemiecki przedstawił obszerne uwagi, w których tłumaczył, że dekret wymierzony był przeciwko wszystkim małym ugrupowaniom na terenie całej Rzeszy, i podkreślał, że największa ilość oddanych głosów polskich wynosiła około 45 000 i nie wystarczała do uzyskania przez mniejszość polską mandatu. Wobec tego dekret praktycznie nie miał dla mniejszości polskiej znaczenia.

Rada przyjęła do wiadomości wyjaśnienia rządu niemieckiego.

Charakterystyczne światło na pa-napanujące w Niemczech stosunki i na sytuację mniejszości polskiej rzuciła rozpatrywana następnie przez Radę petycja, rzekomo komunisty, zamordowanego w roku ubiegłym w miejscowości Potempa. Mordercy Piecucha, narodowi socjaliści, zostali wówczas

skazani na śmierć, potem zamieniono im tę karę na więzienie, a po dojściu do władzy rządu narodowo-socjalistycznego zostali uwolnieni i witali na Śląsku jako bohaterowie narodowi. Petycja cytuje deklarację Rosenberga w „Voelkischer Beobachter“, w której powiedziane jest, że nie wolno skazywać na śmierć Niemców za zamordowanie Polaka. Szereg wycinków z prasy niemieckiej, załączonych do petycji, przedstawia morderstwo Piecucha, b. powstańca górnośląskiego, jako „czyn patriotyczny“ i „epizod w walce szlachetnej elity niemieckiej z polskim plebsem“ itd. Inne wycinki opisują entuzjastyczne przyjęcie, zgotowane mordercom Piecucha po ich uwolnieniu. Petycja stwierdza, że wobec takiego precedensu mniejszość polska straciła wszelkie poczucie bezpieczeństwa.

Rząd niemiecki, pomijając właściwy przedmiot petycji, jakim było nie samo morderstwo, lecz kampanja prasowa antypolska, oświadczył w swoich uwagach prosto, że Piecuch był komunistą i że przynależność jego do mniejszości polskiej nie odgrywała przy morderstwie żadnej roli, wobec

czego sprawa nie ma charakteru mniejszościowego.

Stwierdziwszy w rozmowach w Genewie, że argument ten nie przemawia nikomu do przekonania, delegacja niemiecka przesała uzupełniające uwagi w których potępia pośrednio antypolską kampanję prasową, jaka rozwinęła się na tle morderstwa Piecucha i powołuje się na wyjątkowo podnieconą atmosferę, panującą w Niemczech w okresie, kiedy miało miejsce to morderstwo

Sprawozdawca delegat Hiszpanji Madariaga w raporcie swym, który nie tylko został zakomunikowany członkom Rady, ale także odczytany na publicznym posiedzeniu, po streszczeniu petycji i uwag rządu niemieckiego, stwierdza, że poczucie bezpieczeństwa mniejszości polskiej mogło być rzeczywiście silnie zachwiane, oraz wyraża nadzieję, że rząd niemiecki, zgodnie ze swoimi urzędowymi zapowiedziami, według których żadne akty gwałtu nie będą ani usprawiedliwione, ani tolerowane, przedsięwzięcie zarządzenia zmierzające do wytworzenia atmosfery, zgodnej z duchem konwencji górnośląskiej.

Pomimo typowego w Lidze Narodów stylu raportu w konkluzji jego przebiega wyraźna krytyka stosunków, panujących na Górnym Śląsku niemieckim.

Wybory do gromad wiejskich

Warszawa. (Tel. wł.) W najbliższym Dzienniku Ustaw ogłoszony zostanie regulamin wyborów do gromad wiejskich. (w)

B. cesarzowa Zyta

Rzym. (Tel. wł.) W kołach międzynarodowych zrobiła niemałe wrażenie okoliczność, że rząd pozwolił ostatnio b. cesarzowej Zycie na pobyt we Włoszech.

Bawi ona obecnie w miejscowości Pianore pod Viareggią, gdzie Burbonowie parmeńscy mają swą posiadłość i wspaniałą willę. Przed kilku dniami odwiedzili cesarzową Zytę królestwo włoscy, którzy spędzają październik w rezydencji letniej San Rossore pod Pizą.

Istnieje, jak wiadomo, projekt związku małżeńskiego między arcyksięciem Ottonem, synem cesarza Karola i Zyty oraz najmłodszą córką królestwa włoskich, Marią.

SPORT

Ciełka atletyka

Poznański Okręgowy Związek Atletyczny urządził w niedzielę o godz. 17 punktualnie, walki zapasnicze drużynowe, o puchar Ogółem startuje 5 drużyn należących do POZA. Dotychczas kolejno zdobyli ten puchar w r 1931 „HCP“, w r 1932 „K. S. Sztekkera“. Walki naogół będą zacięte, gdyż każdy klub wystawia swój najlepszy zespół. Na zawodach będzie obecny p. Teodor Sztekker. (kom)

Pieściarstwo

O drużynowe mistrzostwo Poznania. Do podniesienia poziomu niedzielnych walk, przyczyni się waleń startujący w wadze lekkiej mistrz Polski za 1932 rok Sipiński. Fachowcy, którzy obserwują w treningu stwierdzają dobrą formę. Na ringu w hali reprezentacyjnej PWK, w niedzielę o godz. 20 przewinę się następujące pary (w wagach od muszej do ciężkiej, na pierwszym miejscu „Warta“): Sobkowiak i Wyrzykiewicz, Rogalski i Książkowski, Kajnar i Walkowiak, Sipiński i Czyż, Maniecki i Staszak, Majchrzycki i Maciejewski, Szymura i Przybylski, Piłat i Rochowski. Ceny bardzo niskie. (kom)

Przyjazd pięściarzy węgierskich do Polski na szereg spotkań jest już zupełnie pewny. Kombinowany zespół węgierski, złożony z czołowych zawodników dwóch klubów budapeszteńskich Nemzeti i kolejarzy walczy ostatecznie 3 listopada w Poznaniu z Wartą, 5 listopada w Warszawie ze Skodą i 7 listopada w Łodzi z kombinowaną drużyną „Union“ i „Touring“. Możliwy jest jeszcze i czwarty start Węgrów w Polsce w Katowicach z „Policyjnym K. S.“ w dniu 9 listopada. Skład drużyny węgierskiej jest bardzo silny i jest niemal identyczny z reprezentacją państwową. Według kolejności wag, skład ten przedstawia się następująco: Enekes II, Kubini, Enekes I, Szabados, Pogany, Farkas, Simo i Nagy. (PAT)

Piłka nożna

„Warta“ i „Podgórze“, jeden z ostatnich tegorocznych meczów ligowych odbędzie się w niedzielę o godz. 14.30 na boisku „Warty“. Stawka meczu jest wysoka. Porażka równałaby się jeżeli nie spadkowi, to co najmniej skazaniu „Warty“ na udział w spotkaniach eliminacyjnych o pozostanie w lidze. Nie wątpimy, że „warcia“ będą umieli wnieść się na poziom gry jakiego dawniej byliśmy świadkami, że ambicja „ligowców“ wywalczy wreszcie

oczekiwane oddawna zwycięstwo. Sytuacja „Warty“ w tabeli jest poważna, ale nie bez nadzieja. Jeszcze istnieje możliwość utrzymania jedyne reprezentanta Wielkopolski w lidze. I tego od „Warty“ się domagamy. (kom)

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że K. S. „Warta“ urządzi konkurs na niedzielny mecz. Jest to drugi konkurs z rządu. Osoby, które z pierwszego podały trafny wynik, mogą bilet wstępu na niedzielny mecz odebrać w sekretariacie klubu, Al. Marcinkowskiego 26 (kom)

Wśród zawodowców

Po Vinesie i Crawford w obozie zawodowców. W londyńskich kołach tenisowych twierdzą, że w najbliższym czasie najlepsza obecnie rakietka świata Australijczyk Crawford znajdzie się w obozie zawodowców. Pertrakcje nie zostały jeszcze sfinalizowane, niemniej Crawford prawdopodobnie przyjmie ofertę, jeżeli mu Tilden zapewni około 180 tysięcy złotych za przyłączenie się do jego „cyrku“ i drugie tyle za pierwsze dwa lata walk. (PAT)

Przepowiednia pogody na sobotę: Pochmurno z przelotnymi przejaśnieniami bez deszczu. Ranki chłodne.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.88 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płaćł dziś za .00 mk. niem. w dewizach 211.90 zł, gotówką 210.25 zł, za 100 guld. gd w dewizach 173.06 do 173.32 zł, gotówką 172.72 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 13. 10. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożyczek konwersyjny 50% i pozostałe poszukiwano — bez oddawców — 4% pożyczki inwest. po 102.— oraz 3% pożyczki bud. po 38.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dolarowe listy zast. po 36.—% (przy kursie dolara 5.92), natomiast 4½% dol. listy zast. w złocie poszukiwano po 40.— bez oddawców 4% listy zast. konwert. obracano po 36½—36¾% w placeniu — przy większym braku materiału, zaś 4½% złotych listy zast. ofiarowano po 34½%.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 80.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Poż. konwersyjna 50% P.
4½% dolarowe listy zast. s. K. z r. 1933 a 5.92 36% +
4½% dolarowe listy zast. s. K. z r. 1933 a 8.90 36½—36¾% P.

(Kurs w złotych)
4½% złotych listy zast. s. K. z r. 1933 34½ O
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 13. 10. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l. 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 840 tonn par. Poznań 14,75
Żyto 30 tonn par. Poznań 14,70
Żyto 45 tonn par. Poznań 14,65
Żyto 30 tonn par. Poznań 14,60

Ceny orientacyjne

Żyto 14,50— 14,75
Usposobienie spokojne
Pszenica 19,25— 19,75
Usposobienie spokojne
Jęczmień browarowy 16,00— 17,00
Usposobienie słabsze
Jęczmień 695—705 g/l. 13,75— 14,00
Jęczmień 675—685 g/l. 13,25— 13,50
Usposobienie słabsze

Owies 13,05— 14,00
Usposobienie słabe
Mąka żytnia 65% w/w work. 22,25— 22,50
Usposobienie spokojne
Mąka pszenna 65% w/w work. 31,50— 33,50
Usposobienie spokojne

Otręby żytnie 8,50— 9,00
Otręby pszenne 8,50— 9,00
Otręby pszenne (grube) 9,50— 10,00
Rzepak zimowy 38,00— 39,00
Gorzycza 37,00— 39,00
Wyka latowa 14,00— 15,00
Peluska 13,00— 14,00
Groch Viktoria 20,00— 24,00
Groch Folgera 22,00— 25,00
Ziemniaki jadalne 2,45— 2,70
Ziemniaki fabr. za kilo % 12
Mak niebieski 60,00— 65,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1110 tonn, rzepaku 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 13. 10. 1933 r.

Spędzono: wołów 4, buhajów 6, krów 26, świń 360, prosiąt 238, cieląt 153, owi 5, razem 797 zwierząt.

Sily przyrody na usługach nowoczesnej kosmetyki.

Szczęśliwy zaiste był pomysł nasyceńcia kremu ożywcza energią słońca. Naświetlony promieniami ultrafioletkowymi D-ra Lustra krem „Ultrasol” nietylko chroni cerę przed szkodliwymi działaniami zmianami atmosferycznymi, lecz krzepi ją jednocześnie. Nader przystępna cena kremu „Ultrasol” umożliwi każdemu korzystanie z tego cudownego wprost wynalazku.

Tr. Agz

Echa zajęć żywieckich

Przemówienia obrońców

W uzupełnieniu wczorajszego doniesienia o wyroku w procesie apelacyjnym o zajęcia antyżydowskie w Żywieckim, podajemy poniżej streszczenie przemówień wygłoszonych przez obrońców.

PRZEMÓWIENIE ADW. STYPULKOWSKIEGO

Na ławie oskarżonych posadził wyrok sądu okręgowego w Wadowicach, w ślad za aktem oskarżenia, już nietylko 42 górali, nietylko dwie organizacje polityczne, OWP i Hallerczyków, ale dodatkowo i całą ławę obrońców. I choć potem nie wyciągnięto z motywów wyroku konsekwencji w samej sentencji wyroku, choć nie skazano wraz z oskarżonymi i obrońców, było to wszystko sądowni I instancji potrzebne, aby wyeliminować z procesu to, co żywe, co swą bezpośredniością daje wyraz prawdy materialnej, aby następnie móc czyni oskarżonych narodowców podciągnąć pod dyspozycję artykułów kodeksu karnego.

Sąd okręgowy wrócił do średniowiecza, prowadził proces inkwizycyjny, stosował odczytywanie przesłuchań 80 świadków, a unikał ludzi żywych. Przesłuchał zaledwie 30. Nawet oskarżonych odseperowano od ich obrońców, nie pozwalając w czasie trwania procesu na porozumiewanie się, a swe poszczególne postanowienia opierał na domniemanej zgodzie obrony wtedy, gdy ta z całą siłą przekonania i w oparciu o przepisy ustawy przeciw tym postanowieniom najgwałtowniej protestowała.

Gdy trzeba było dla ferowania wyroku skazującego odrzucić cały materiał, na 14-dniowej rozprawie zebrany, i oprzeć się jedynie na materiale dochodzenia i śledztwa, zebrany bez kontroli sądu i wśród okoliczności, budzących nieufność, sąd wadowicki na 7 stronach uzasadnienia wyroku motywuje swe stanowisko, że obrona kierowała na rozprawie wyjaśnieniami oskarżonych, że obrońcy objęli obronę wszystkich oskarżonych równocześnie, co nakazuje sądowi zeznaniem oskarżonych, jako zorganizowanym przez obronę, nie wierzyć.

HALLERCZYCY I O. W. P.

I takie jednak postawienie sprawy, sprzeczne z najistotniejszymi uprawnieniami oskarżonego, określonymi w art. 94 k. p. k. i wszystkich kodeksów świata, uprawnieniami swobodnego porozumiewania się ze swym obrońcą, nie wystarczyło jeszcze dla wyroku skazującego. Trzeba było dowieść, że oskarżeni, pochwalając rzekomo przestępstwo, działali publicznie. Do tego celu już p. prokurator w akcie oskarżenia, a następnie i sąd w uzasadnieniu wyroku, wciągnął O. W. P. i Związki Hallerczyków. Załączono jako dowody rzeczowe statuty O. W. P., rotę ślubowania, zasady hierarchii organizacyjnej. Tą drogą usiłowano dojść do rozumowania, że chociaż informacja o rzekomych rozruchach, podawane były na ucho, ba, pod przysięgą, to jednak były to czyny publiczne, bo ci, co informowali, godzili się z tem, że wiadomości te rozeszły się taką konspiracyjną drogą między członków organizacji, członków Obozu i Hallerczyków. To więc nawoływanie konspiracyjne do przestępstwa, było nawoływaniem publicznym!

7-mio dniowa wycieczka

P. B. P. ORBIS

do PRAGI

od 25-go do 31-go października
w programie zwiedzanie Karlsbadu,
Marienbadu, Pilzna, Karlsteinu

zł 340,- z Warszawy

łącznie z paszportem, wizą, przejazdami,
hotelami i całkowitem utrzymaniem
w Czechach. Tr. 408

Zgłoszenia i informacje do dnia 19-go października

ORBIS

CENTRALA ODDZIAŁY

Tu mówca cytuje komentarze prof. Makarewicz i inne, z których wynika niezbicie, że nawet taka interpretacja sądu, jest niezgodna z dyspozycją art. 154 k. k. a przedewszystkiem niezgodna z logiką.

ULOTKA O ŻYDACH

Najcharakterystyczniej jednak prezentuje się wyrok sądu okręgowego w Wadowicach w oświetleniu czynu zarzucanego osk. Szczygłowi. Skazano go na 4 miesiące więzienia za znalezione u niego ulotki, nawołujące do przestępstwa. Co to za przestępstwo, wyrok nie mówi. A w tych ulotkach jest mowa o tem, że w Polsce, w kraju, w którym jest 500 000 bezrobotnych, jest Żydów za dużo.

Panowie sędziowie! Gdy za chwilę udacie się do sali narad dla ferowania wyroku, pamiętajcie o tem, że ci, co na ławie oskarżonych zasiadli, to nie złończycy. To ludzie, co ślubowanie składali Ojczyźnie. Czy pamiętacie? W rocie ślubowania O. W. P. ślubowali walczyć do ostatniej kropli krwi w obronie granic, uczyli się kochać Ojczyznę, a nie myśleć o sobie. To wszystko weźcie pod uwagę i ogłoście wyrok, który im da zadośćuczynienie.

PRZEMÓWIENIE ADW. K. GRENDSZYŃSKIEGO

Jako drugi z kolei zabrał głos adwokat Kazimierz Grendyszyński z Warszawy, który na wstępie swego przemówienia wyraził głęboką wiarę, że sąd apelacyjny zechce rozpatrzyć sprawę dokładnie, wolny od tej atmosfery, która niestety zaciążyła nad Wadowicami, gdzie stale na sali, faktycznie zamkniętej dla publiczności, widziano delegatów ministerstwa spraw wewnętrznych, starostów, komisarzy policji, ciżbę wywiadowców, gdzie odmawiano wstępu matkom i żonom oskarżonych, gdzie nie pozwolono mówić oskarżonym, a sąd dał wiarę jedynie suchym aktom śledztwa, będącym powtórzeniem dochodzeń policyjnych, odrzucając zasadę bezpośredniości, tę podstawę nowoczesnego procesu karnego.

Była ostatnio taka sprawa, gdzie sąd nie zawahał się doszukiwać prawdy, gdzie nie obawiano się uchylić ponurej zasłony wymuszeń policyjnych, by dać dostęp sprawiedliwości — to proces w Sanoku.

PRZEMÓWIENIE ADW. DR. ADAMA POZOWSKIEGO

Do stanu faktycznego, przedstawionego przez przedmówców, dorzucam tylko odpowiedź na pytanie: jeśli oskarżeni nie są winni, to kto winien? Gdzie jest właściwy sprawca? Rozruchy były. Niektórzy z oskarżonych tam również byli. Kto ich tam sprowadził? Sąd mówi: Jerzy Ferens!

Na to ja przypominam: To człowiek spokojny i zasłużony pedagog. Ma lat 60. Cała jego przeszłość mówi o nim, że ma wielkie doświadczenie, rozwagę, umiar i spokój. W prof. Ferensie sprawcy ani winowajcy nie znajdziemy.

WROGOWIE OBOZU NARODOWEGO

Nie tak to łatwo obalić śledztwo sądowe, my obrońcy to wiemy, ale podjęliśmy się tego dzieła, bo prawda tego wymaga; tej prawdy nie mogliśmy się doszukać w aktach tej sprawy.

Walkę nieubłąganą z obozem narodowym prowadzi Żydzi i komuniści. Komunizm zwalcza oboz narodowy na różne sposoby i nieraz nieznanymi nam jeszcze dziś środkami. Dom bankowy nowojorskiego Żyda Warburga finansował przeciw Sowiety. Gdziekolwiek były rozruchy antysemickie, zawsze mówią: zrobił to oboz narodowy. A czy nie było prowokacji? W olbrzymim materiale dochodzeń przewija się ta niesprawdzona plotka, że miało to iść po całej Polsce! Było tych wypadków niewiele. A skutek? Rozwiązanie O. W. P. Udało się.

Śledztwo poszło po linii skonstruowania oskarżenia pod adresem przywódców obozu narodowego. Oskarżono Ferensa. Ferens prowadzi pracę anty-

żydowską, prowadzi ją jawnie, legalnie. To mu wolno. Ale to wzięto jako dowód, że nietylko mógł, ale i prowadził spisek. Od 7 miesięcy siedzi w więzieniu za to, czego nie zrobił.

Sąd I instancji albo był zbyt blisko sprawy, miał za małą perspektywę, albo nie obliczył wszystkiego. Padł trup, byli ranni, nie pośród napadniętych, ale t. zw. napadających. Tylko jeden Żyd był pobity: Jakób Geller, ale ten kilkanaście razy strzelał do tłumu, ranił Grzegorzaka i otrzymał w rezultacie — tylko uderzenie laską. Policji na miejscu z początku prawie nie było. A potem policja przybyła. Nikt z policji nie był ranny, pobity, nawet zadraśnięty. Czy więc tłum był istotnie agresywny, napastliwy, czy naprawdę rabował?

Wybory do organów samorządowych

Wobec różnych pogłosek na temat terminu najbliższych wyborów samorządowych warto przypomnieć, że w listopadzie rb. mogą się odbyć jedynie wybory w gminach wiejskich b. zaboru rosyjskiego, które według ustawy o zmianie ustroju samorządu odbyć się mają najpóźniej w 12 miesięcy po wejściu w życie ustawy, a zatem do 13 lipca 1934.

Natomiast w b. zaborze pruskim i austriackim wybory na wsi odbędą się dopiero w dwa miesiące po utworzeniu t. zw. gmin zbiorowych i gromad. Ponieważ na utworzenie tych nowych gmin ustawa przewiduje 18 miesięcy, wybory do rad gminnych i gromadzkich odbędą się w Małopolsce i w województwach zachodnich nieprędko, dopiero z początkiem 1935 roku, (najpóźniej do 13 marca 1935).

Podobnie nowe wybory do rad powiatowych (obecne sejmiki powiatowe) w tych dzielnicach, są uzależnione od powstania nowych gmin i gromad i odbędą się dopiero w dwa miesiące po wyborach do nowych rad gminnych, a zatem najpóźniej do 13 maja 1935 (gdy w b. dzielnicy rosyjskiej najpóźniej do 13 listopada 1934).

Do tych terminów przedłużone są na tym obszarze kadencje obecnych rad gminnych i powiatowych.

Natomiast wybory do rad miejskich odbyć się mają według ustawy na całym obszarze Polski najpóźniej do 13 lipca 1934.

W b. Kongresówce oraz na Kresach wschodnich wybory do wiejskich rad gminnych, których ostateczny termin ustawowy schodzi się z terminem wyborów do rad miejskich (do 13 lipca 1934), odbędą się przed wyborami do rad miejskich, a mianowicie już w listopadzie rb.

Natomiast u nas (i w Małopolsce) w najbliższym czasie odbędą się wybory tylko do rad miejskich (najpóźniej do 13 lipca 1934, prawdopodobnie jednak wcześniej, może równocześnie z wyborami w całym państwie). Z wyborami zaś na wsi do rad gminnych i gromadzkich oraz do rad powiatowych czekać będziemy prawdopodobnie aż do początku 1935 r. a w razie przedłużenia terminu utworzenia gmin zbiorowych, co ustawa przewiduje — nawet dłużej.

Odroczenie zwołanego Sejmu?

Kraków (Tel. wł.) Korespondent warszawski żydowskiego „Nowego Dziennika” donosi co następuje:

„Krają pogłoski, że sesja sejmowa, która miała się odbyć normalnie bez odroczenia, zostanie, jak zwykle, zgodnie z ustaloną tradycją natychmiast po otwarciu odroczone na 30 dni.

Odroczenie ma nastąpić z powodu konieczności uchwalenia szeregu dekretów, z powodu niezłatwienia sprawy kodeksu handlowego i niedostatecznego jeszcze opracowania przez klub B. B. projektu konstytucji (!). Natomiast odrazu na pierwszym posiedzeniu Sejmu w dniu 31. bm. zgłoszony zostanie w pierwszym czytaniu preliminarz budżetowy.”

Jak wiadomo, Żydzi są zazwyczaj lepiej poinformowani od innych obywateli.

PIĘKNE PANIE UŻYWAJĄ OBECNIE
POMADEK DO UST
MAJOLA

nr 5 745

RADJO

Sobota, dnia 14 października 1935 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 (Warszawa); godz. 11.25 program; godz. 11.40 (W); godz. 12.05 (W); godz. 13.20 gramofon; godz. 14.00 giełda; godz. 15.30 (W); godz. 16.00 audycja dla chorych; godz. 16.40 (W); godz. 19.25 kwadrans literacki z Warszawy; godzina 19.40 program na niedzielę; godz. 20.00 tr. z Warszawy; godz. 22.00 sygnał czasu i kom.; godz. 22.10 muzyka tan. z Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 11.30 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 11.40 wiadomości o eksporcie polskim; godz. 11.45 kom. Min. Opieki Społecznej dla Państw. Urzędów Pośrednictwa Pracy i wiad. bież.; godzina 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 muzyka hiszpańska, (w przerwie dziennik południowy); godz. 15.30 komunikat gospodarczy; godz. 15.40 piosenki Mieczysława Fogga (płyty); godz. 15.55 „Chwilka lotnicza i przeciwgazowa”; godz. 16.00 audycja dla chorych w opr. ks. Rękasa (tr. ze Lwowa); godz. 16.40 lekcja jęz. franc. (kurs średni); godz. 16.55 koncert solistów, M. Szalewski (altówka) i Z. Mossoczy (bas); godz. 17.50 „Wiadomości ogólnie”; godz. 18.00 odczyt pt. „Jak powstają polskie samoloty” — wygl. dr. F. Burdecki; godz. 18.20 recital organowy Bronisława Rutkowskiego; godz. 19.25 „Hypocondryk” — fragm. z powieści Włodzimierza Perzyńskiego pt. „Mechanizm życia” (kwadrans literacki); godz. 19.45 dziennik wieczorny; godz. 20.00 rewja orkiestry P. R., pod dyr. Stanisława Nawrota; godz. 21.00 „Skrzynka pocztowa techniczna”; godz. 21.20 koncert Chojnowski w wyk. Z. Drzewieckiego; godz. 22.00 wiadomości sportowe; godz. 22.10 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne; Budapeszt (550 m) 18.45 muzyka lekka. 19.45 wieczór romantyczny, 22.00 muzyka taneczna; **Praga** (489 m) koncert muzyki lekkiej, 22.15 koncert nocny; **Beromuenster** (459 m) 22.00 „Kreidekreis” op. Zemlinsky’ego, prapremjera; **Medjolan** (501 m) 20.45 wiecz. romantyczny; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert kameralny; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.10 audycja wesola z Kolonji.

JEDYNE LAMPY RADJOWE WYRABIANE W KRAJU TO PHILIPS „MINIWATT”

nr 5 444

Niedziela, dnia 15 października 1935 r.

Poznań (335 m) godz. 9.00 audycja poranna z Warszawy; godz. 9.55 program; godzina 10.00 tr. z Krakowa i Warszawy; godzina 12.05 program; godz. 12.10 do 15.00 tr. z Warszawy; godz. 15.00 „Krytyczna ocena znaczenia rekordowych mleczności dla hodowli bydła” — wygl. doc. dr. T. Kopniński; godz. 15.20 (W); godz. 16.00 tr. z Krakowa, Lwowa, Katowic i Warszawy; godz. 18.40 recital śpiewaczy M. Trampczyńskiej (alt), tr. na wszystkie rozgłośnie polskie; godz. 19.25 wiadomości bież.; godz. 19.30 (W); godz. 19.45 program na dz. nast.; godz. 19.50 tr. z Warszawy i Lwowa; godz. godz. 22.25 muzyka tan. z kawiarni „Esplanade”, do godz. 23.30.

Warszawa (1412 m) godz. 9.00 audycja poranna; godz. 10.00 tr. nabożeństwa z Krakowa; godz. 11.35 „Polska a idea misyjna w przeszłości i teraźniejszości” — wygl. ks. Feliks de Ville; godz. 12.15 poranek muzyczny z Filharmonii Warszawskiej poświęcony Czajkowskiemu, pod dyr. Dołyckiego, z udziałem Pawła Kochańskiego (skrzypce); w przerwie około godz. 13.00 do 13.12 „Zadanie szefów bezpieczeństwa w fabrykach” — wygl. inż. Przemysław Podgórski; godz. 13.40 tr. mecu Polska — Czechosłowacja; godz. 14.10 „Walcmy z niebalstwem przy obchodzeniu się z mlekiem i jego przetworami”; godz. 14.25 giełda rolnicza omówi p. Stan. Prus-Wisniewski; godz. 14.35 „Dla wsi i dla miasta” (muzyka z płyt); godz. 15.00 „Porady weterynaryjne”; godz. 15.20 kwintet salonowy Bukina; godz. 16.00 tr. z Krakowa opowiadania dla dzieci pt. „W pałacach królowej Kingi” — Nowakowskiego; godz. 16.15 słuchowisko B. Hertzka pt. „Jak harcerz skąpa Wojciechowa rozum nauczył” (dla dzieci); godz. 16.30 pieśń w wyk. A. Pertile (płyty); godz. 16.45 „Sonety Krymskie” A. Mickiewicza (kwadrans poetycki); godz. 17.00 pogadanka pt. „Precz z graciarnią” — wygl. p. Marja Dobrowalska; godz. 17.15 audycja ludowa z Katowic; godz. 18.00 słuchowisko; godz. 18.40 tr. z Poznania; recital śpiewaczy Marij Trampczyńskiej; godz. 19.30 rdjotygodnik dla młodzieży; godz. 19.50 muzyka lekka, ork. pod dyr. St. Nawrota i St. Witas; godz. 20.50 dziennik wieczorny; godzina 21.00 odczyt aktualny; godz. 21.15 „Na wesolej lwowskiej fali”; godz. 22.15 wiadomości sportowe ze wszystkich rozgl. P. R.; godz. 22.25 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne; Budapeszt (550 m) 20.10 „Narzęcony w kwietniu” opt. Lajtajego, 22.30 koncert ork. cygańskiej; **Praga** (489 m) 7.30 koncert poranny, 8.30 gramofon, 11.00 koncert południowy, 16.00 muzyka lekka, 20.30 słuchowisko, 21.30 koncert salonowy, 22.20 gramofon; **Rzym** (441 m) 21.00 „Manon” op. Massenet’a (fragmenty); **Wiedeń** (517 m) 12.30 koncert, 20.30 „To jest miłość” koncert muzyki lekkiej.

DZIAŁ GOSPODARCZY

KRONIKA GOSPODARCZA

Z chwili

Drzazgi

W prasie angielskiej ukazały się alarmujące wieści o rzekomym niebezpieczeństwie, zagrażającym spożywcóm jaj, importowanych z Polski. Już same, w sensacyjny sposób zredagowane podtytuły działają alarmująco:

„Niedostrzeżalne niebezpieczeństwo czai się w importowanych jajach! Polskie jaja kryją w sobie groźną zarazę. Rodzina wytępiona z powodu zatrucia pokarmem!”

Zatrucie, które spowodowało ostry niezbyt kiszek, miało nastąpić po spożyciu mlecznego pudingu, do którego użyto jaj polskiego pochodzenia. Zakazaniu uległa rodzina, złożona z 6-ciu osób.

Pisma angielskie, bezkrytycznie podające powyższą wiadomość, mimowoli szkodzą naszemu eksportowi (w ub. roku wywieźliśmy do W. Brytanji ok. 225 milj. sztuk jaj). Zapominają bowiem, że jajo, które wszakże spożywa się zazwyczaj gotowane, smażone lub jako dodatek w pieczywie i w ciastach, przedstawia najmniejsze niebezpieczeństwo zakażenia, gdyż działanie wysokiej temperatury niszczy ewtl. w nich znajdujące się zarazki.

W okresie styczeń—sierpień rb. przywieziono do Polski 50 066 kwintali jabłek (t. j. o 34 033 q więcej, niż w roku poprzednim). W tym samym okresie czasu przywieźliśmy suszonych sliwek 38 993 q (czyli za 2,5 milj. złotych więcej, niż w ub. roku). W ciągu 7-miu pierwszych miesięcy rb. przywóz ogórków, w porównaniu z ubiegłym rokiem, wzrósł o 1 300 q, pomidorów o 1 000 q, wiśni i czereśni o 1 300 kwintali.

W omawianym okresie czasu przywóz karpki wyniósł 1 450 q, sandaczy 4 200 q, innych ryb słodkowodnych 4 000 q. Konserw rybnych i ryb marynowanych przywieźliśmy w r. bież. 2 800 q, w ubiegłym roku — 1 900 q.

Mimo ciężkich czasów, import ryb i owoców rośnie jak na drożdżach. — Przyczyn tego zjawiska jest kilka, głównym jednak motywem jest wyjątkowa niedołężność nasza w zakresie organizacji handlu warzywami, owocami i rybami.

Jest kilka osób w Polsce, które przy każdej okazji zwracają uwagę na ten oplakany stan rzeczy. W szczególności prezes poznańskiej izby p.-h., p. S. Samulski stale nawołuje kupiectwo do zainteresowania się temi dziedzinami handlu. Nawoływania bezskuteczne...

W licznych miejscowościach, szczególnie po wsiach, posiadacze koncesyj wódczanych rezygnują ze swych uprawnień. W prasie co pewien czas ukazują się ogłoszenia urzędów akcyzowych o wolnych koncesjach. Doszło do tego, że niektóre miejscowości są oddalone od najbliższego miejsca sprzedaży wyrobów monopolu spirytusowego o 30 km. (Górska na Pomorzu).

Co jest tego powodem? Mówi się: brak konsumpcji. Owszem, w tem jest część prawdy. Drugą część stanowią fakty: zbyt niskich rabatów i nadmiernych ograniczeń natury formalnej. Dyrekcja monopolu spirytusowego dobrze by uczyniła, rewidując swą politykę wobec koncesjonariuszy.

Krótkie informacje gospodarcze

— Sprawozdanie Banku Rzeszy na ultimo września notuje, że stosunek pokrycia waluty niemieckiej uległ zmniejszeniu o 1% do 11,2%.

— Oficjalnie donoszą o poważnym wzroście wydobycia złota w kopalniach sowieckich Kopalnie złota w pobliżu Aidanu (Syberja Wschodnia) osiągnęły we wrześniu rekordową cyfrę miesięcznej produkcji, najwyższą od czasu istnienia kopalni.

— Koncern naftowy Shell postanowił nie zakupywać więcej ropy sowieckiej. Rokowania pomiędzy amerykańską Standard Oil Comp. a przedstawicielami Sowietów, zostały zerwane. Straty Sowietów z powodu zahamowania wywozu ropy wyniosły około 5 milj. f. szterl.

— Na podstawie informacji otrzymanych z Canberra wynika, że od dnia 1 stycznia do 1 sierpnia b. r. Polska zakupiła 4 115 910 funtów wełny australijskiej za sumę 193 400 funtów szterlingów.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Wyrównawczy podatek gminny przedłużony na rok.** Dnia 31 marca 1934 r. wygasa ustawa z dnia 20 marca 1931 roku o samoistnym podatku dla gmin wiejskich, którego istota polega na tem, że niedobór gminy jest rozkładany na wszystkich podatników gminy. Ponieważ wskutek wygaśnięcia tej ustawy, w budżetach gmin wiejskich powstałaby luka, rada ministrów na ostatnim posiedzeniu powzięła decyzję o przedłużeniu ustawy o podatku wyrównawczym na jeszcze jeden rok, przyczem nastąpiło to prawdopodobnie po raz ostatni z tego względu, że obecnie na ukończeniu już są prace, dotyczące kumulacji danin komunalnych, utrzymanie zatem podatku wyrównawczego będzie całkiem zbędne.

Z KRAJU

(k) **Przekształcenie Instytutu Eksportowego na Instytut Handlu Zagranicznego.** W zainteresowanych ministerstwach opracowano projekt rozporządzenia Prezydenta R. P., dotyczący przekształcenia Państwowego Instytutu Eksportowego na Instytut Handlu Zagranicznego. Najważniejszym celem tej zmiany jest przerzucenie ciężarów utrzymania P. I. E. z państwa na samorząd gospodarczy. Związek Izby P.-H. zgodził się już zasadniczo na przejęcie tego Instytutu, który zresztą doznać ma rozszerzenia działalności przez włączenie doń niektórych spraw importowych a w szczególności obrotu kompensacyjnego, związanego z eksportem. Projektodawcy uzasadniają to tem, że w roku 1927 kiedy powołano do życia P. I. E. nie było jeszcze odpowiednich organizacji, mogących zająć się utrzymaniem P. I. E. Po powołaniu do życia na całym terenie państwa izb rolniczych i rzemieślniczych, jest pożądane skoncentrowanie i skoordynowanie prac, nad rozwojem i organizacją eksportu przy udziale tych organizacji, które się już dawniej temi sprawami zajmowały. Rada Instytutu, mająca decydować o programie działalności Instytutu, składać się ma z czterech członków, delegowanych przez izbę p.-h. jak też z czterech delegowanych przez izby rolnicze, izby rzemieślnicze zaś delegują jednego członka rady. Pozostałych członków z liczby dwudziestu powołują z grona doświadczonych działaczy gospodarczych ministrowie przemysłu i handlu oraz rolnictwa. Skarb państwa przynosi Instytutowi prawdopodobnie pewną subwencję (1).

(k) **Nowa wycieczka czeskich sfer gospodarczych do Polski. — Przyjeżdżają 150 osób.** Jak wiadomo, we wrześniu rb. bawiła w Gdyni wycieczka złożona z przedstawicieli sfer gospodarczych z Morawskiej Ostrawy. Obecnie gremium handlowe w Morawskiej Ostrawie zachęcone pomyślnymi wynikami wycieczki, przystąpiło do zorganizowania nowej wycieczki, w której mają wziąć udział sfer gospodarcze z Moraw, Śląska oraz Słowaczyny. Przewidywany jest udział 150 osób. Wycieczka odbędzie się prawdopodobnie w drugiej połowie bm. W pracach organizacyjnych uczestniczy konsulat polski w Morawskiej Ostrawie. Wycieczka zamierza odwiedzić Gdynię oraz Warszawę i Kraków.

(k) **Przetarg bydła rozplodowego w Poznaniu.** Dnia 11 b. m. odbył się przetarg bydła rozplodowego, zorganizowany przez Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Bydła Nizinnego czarno-białego. Wszystkie spędzone buhaje (31) zostały sprzedane w granicach 550—2 300 zł. Przeciętna cena wszystkich buhajów wynosiła 919 zł (na ostatnim przetargu w maju 786 zł). Najwyższą cenę uzyskał p. Sondermann z Przyborka (2 300 zł), drugą najwyższą p. T. Tomaszewski z Gaśaw (1 700 zł).

(k) **Nowych składów i warsztatów rzemieślniczych w Gdańsku otwierać nie wolno!** Senat w. m. Gdańska wydał rozporządzenie, na mocy którego otwieranie nowych sklepów oraz warsztatów rzemieślniczych zakazane jest do dnia 1 marca 1934 r. Również połączenie kilku istniejących sklepów oraz przeniesienie ich na teren innego zarządu gminnego jest niedozwolone. Senat stwierdza w swem rozporządzeniu, że dotychczasowa ilość sklepów i warsztatów w Gdańsku jest zupełnie wystarczająca.

(k) **Utrudniają przywóz ziemniaków i masła z Polski do Gdańska.** Na podstawie rozporządzenia senatu zakazany jest przywóz kartofli na teren w. m. Gdańska pod pretekstem zapobieżenia rozpowszechnieniu się raka ziemniaczanego. Dozwolony jest jedynie przywóz ziemniaków, co do których zaświadczenia władz kontrolnych odnośnie miejsca pochodzenia stwierdza, że nie są one zagrożone rakiem ziemniaczanym i że worki lub kosze potrzebne do opakowania ziemniaków były nieużywane. Poza to w zaświadczeniu musi być podany gatunek kartofli, sposób opakowania, nazwisko odbiorcy i nadawcy. Według dalszych rozporządzeń handel kartoflami na terenie Wolnego Miasta podlega specjalnej koncesji. Wnioski co do udzielenia koncesji będą przyjmowane tylko do dnia 15. b. m. Następnie senat gdański wydał rozporządzenie, regulujące handel masłem, jego formowanie i pakowanie, podlegające również koncesjom, udzielanym przez upoważnione do tego specjalne związki.

Powyższe rozporządzenia senatu gdańskiego stwarzają poważne utrudnienia dla przywozu ziemniaków i masła z Polski do Gdańska.

(k) **Przedstawiciele izb rolniczych zjadają się na narady.** W celu omówienia w szerszym gronie najważniejszych aktualnych zagadnień z zakresu zadań i wzajemnej współpracy izb rolniczych — związek izb i organizacji rolniczych organizuje po porozumieniu z min. rolnictwa i reform rolnych, zebranie przedstawicieli izb rolniczych. Na porządku dziennym przewidziane są następujące sprawy: 1. Rola izb i związku w zakresie obrony interesów gospodarczych rolnictwa, 2. współpraca izb rolniczych w zakresie opiniodawczym oraz w poszczególnych działach polityki fachowej samorządu rolniczego, 3. walka z kryzysem w rolnictwie.

(k) **Przewoźne na drzewo olchowe.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że wniosek jej w sprawie rozszerzenia zakresu działania taryfy aneksowej d 1, na przewóz drzewa olchowego z poz. 908 K t na odległość powyżej 300 km Ministerstwo Komunikacji załatwiło odmownie. Ministerstwo Komunikacji wyszło z założenia, że jakkolwiek pod względem pozyskiwania surowca znalazły się firmy, w okręgu Izby położone, w gorszej niż dotychczas sytuacji wskutek wyczerpania się miejscowego surowca, to jednak z drugiej strony posiadają dogodniejszą sytuację ze względu na swe położenie w stosunku do rynku zbytu.

U ludzi z nieregularnym działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** stosowana codziennie zrana naczeka powoduje lekkie wypróżnienie. Tg 404.

Z ZAGRANICY

(z) **W Niemczech kurczy się obieg banknotów.** Bilans Banku Rzeszy za 1-szy tydzień października b. r. wykazuje zmniejszenie się depozytów o 225 2 milj. marek, skurczenie się obiegu banknotów o 160 000 000 mk. Zapas środków pokrycia zwiększył się o 1,7 milj. mk., przyczem zapas dewiz zmniejszył się o 9,2 milj. mk do sumy 31 milj. mk. Zapas zaś złota zwiększył się o 10,9 milj. mk. Zamiana dewiz na złoto dokonywana była i tym razem przeważnie w Paryżu. Nowonabyte złoto pozostało zdeponowane na koncie zagranicznym. Stosunek pokrycia wynosi obecnie 118 proc wobec 112 proc. na ultimo września.

(z) **We Francji niema mowy o inflacji.** Minister finansów Bonnet w przemówieniu wygłoszonym ostatnio na zebraniu plenarnym izby handlowej w Paryżu wypowiedział się kategorycznie przeciwko wszelkim posunięciom o charakterze inflacyjnym. Stanowisko Francji w odniesieniu do tego doniosłego zagadnienia sprecyzowane zostało jasno na konferencji londyńskiej i nie uległo od tego czasu żadnym zmianom. Bezwzględna wola Francji do utrzymania paritetu złota spowodowała silny przypływ kapitału zagranicznego.

(z) **Największa pożyczka w historii Kanady.** Rząd kanadyjski zapowiedział wypuszczenie wielkiej pożyczki konwersyjnej na sumę 500 milionów dolarów. Pożyczka będzie użyta na spłatę rat poprzednich pożyczek oraz na zapoczątkowanie wielkiego programu robót publicznych. Pożyczka ta będzie największą transakcją finansową w historii Kanady. Będzie ona oprocentowana w stosunku 4 1/2 proc.

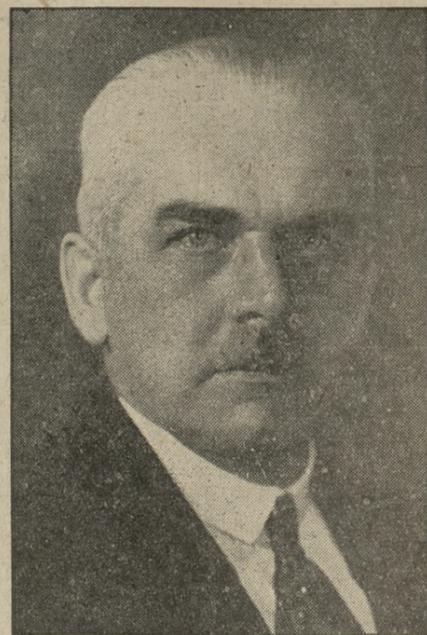
(z) **Rząd brazylijski przedłuża układ moratoryjny.** Rząd brazylijski zawiadomił swego agenta bankowego w Londynie, że sytuacja ekonomiczno-finansowa kraju zmusza go do przedłużenia jeszcze na rok 1933/34 układu moratoryjnego.

Śp. Leon Szczepanowski

(kl) W czwartek 13. bm. zmarł, jak już donosiliśmy, śp. Leon Szczepanowski, znany przemysłowiec. Niespodziewany zgon śp. dyr. Szczepanowskiego w sile męskiego wieku wywołał powszechny i szczery żal w szerokich kołach obywatelstwa naszego miasta.

Śp. Leon Szczepanowski urodził się w dniu 9 marca 1883 w Gniewkowie, kształcił się w gimnazjum im. św. Marii Magdaleny, a następnie zawodowo na uczelniach handlowych kupieckich. Przed wojną, w pełni młodych sił objął kierownictwo znanej polskiej placówki przemysłowej, fabryki papierosów Ganowicz-Wlekiński „Patria”. Placówką kieruje przez przeszło 12 lat, do roku 1923, doprowadzając ją do olbrzymiego rozkwitu. Rezygnuje ze stanowiska dyrektora z chwilą przejścia fabryki przez Państwowy Monopol Tytoniowy. Równocześnie też ulec musi przekształceniu inna, stworzona z jego inicjatywy świetnie rozwijająca się placówka przemysłowa, fabryka maszyn dla

przemysłu papierosniczego. Przekształcenie jej spowodowane również wejściem w życie ustawy o Państwowym Monopolu Tytoniowym. Plany energicznego i rzutkiego kupca w dziedzinie prywatnej wytwórczości przemysłowej, podcięte na obu placówkach, nie łamią jednak jego inicjatywy i ducha przedsiębiorczości.

Fabrykę maszyn do wyrobów papierosów przekształca śp. Szczepanowski na fabrykę rowerów „Inventia” i rozwija ją w krótkim stosunkowo czasie do pięknych rozmiarów. Po raz trzeci staje mu na przeszkodzie etatyzm państwowy i przyprawia go znowu o duże straty materialne. W chwili, gdy „Inventia” rzuciła na rynek doskonałe fabrykaty, poczęła wyrabiać wytwórnia państwowa w Radomiu, i ta konkurencja przedsiębiorstwa państwowego poderwała znowu egzystencję rozwijającej się fabryki prywatnej. Później w lokalach fabrycznych „Inventia” przy ul. Marszałka Focha 88 założył śp. Szczepanowski wytwórnię krochmalu ryżowego, którą w roku ubiegłym połączono z Zakładami Przemysłowo-Handlowymi „Polska Chioz-za” Sp. Akc. w Tczewie.

Obok twórczej pracy na terenie przemysłowym i handlowym śp. Szczepanowski zaznaczył się wybitną działalnością w pracy organizacyjnej kupieckiej i przemysłowej oraz obywatelskiej. Współpracował przy rozwoju licznych placówek przemysłowych i handlowych, służył tam radą i czynną pomocą. Był radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, współpracował wybitnie w Związku Fabrykantów, był członkiem rady nadzorczej Sp. Akc. „Brzeskiauto” i innych. Rozumiał doniosłe znaczenie obrony przemysłu krajowego i w dziedzinie tej pozytywnej propagandy, mającej na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na ważność polskiego przemysłu i ochrony warsztatów pracy w szerszych sferach społeczeństwa, duże położył zasługi. W Związku Obrony Przemysłu Polskiego z tej racji też należał do rzędu najczynniejszych członków. Do końca 1931 r. był prezesem i tylko liczne obowiązki skłoniły go do zrezygnowania z tej ważnej funkcji.

Silne zdrowie i energję, które wyszerbiły różne trudy życiowe, poderwała może najbardziej śmierć niespodziewana 17-letniej córki Barbary, uczennicy gimnazjum im. Gen. Zamojskiej, w pierwszej połowie lipca b. r. Dla kochających rodziców był to bardzo ciężki dopust woli Bożej. Zdawało się, że zboleły ojciec po tym ciężkim ciosie pogodził się z losem, jednak niewątpliwie strata ukochanej córki bardzo nadwreżyła Jego zdrowie. Zmarł niespodzianie w pórśrodek licznych obowiązków zawodowych i codziennej pracy, która była jego żywiołem. Osierocił żonę, Zofję z Heilów, i trzech synów: Zbigniewa, absolwenta akademii handlowej w Antwerpii, 20-letniego Witolda, studenta wydziału prawno-ekonomicznego U. P. i 14-letniego Janusza, ucznia VI. klasy gimnazjum im. Paderewskiego.

Zmarł prawy obywatel naszego miasta i dobry syn ziemi wielkopolskiej, który pracą swą i wiedzą dobrze się zasłużył w naszej dzielnicy. Prawego charakteru Jego nie złamały nawet ciężkie niepowodzenia, których brzemień nosił Zmarły z godnością, znamionującą ludzi wytrwałych i wierzących w przyszłość. Cześć znacznej postaci którą cechowała pogoda umysłu człowieka ze wszechmiar prawego. Cześć Jego pamięci!

SPOLSZCZENIE MIAST NASZYCH TO KARDYNALNY POSTULAT POLSKIEJ RACJI STANU!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Piątek, 13 października 1933.
Słońce: wschód 6.13 — zachód 17.04 —
długość dnia 10 godzin 51 min.
Księżyc: wschód — zachód 15.05 — po
ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytu-
tu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Piątek, godz. 7 rano. Temperatura
powietrza umiarkowana plus 8 st. C.
Pochmurno. — Wiatr zachodni. —
Ciśnienie atmosferyczne 755 mm. —
W ub. dobre temperatura najwyż-
sza plus 20 st. Cels. najniższa plus
12 st. Cels.

Poziom wody w Warcie według notowań
Państwowego Zarządu Wodnego:
dziś — 0,34 m.

Kal. rzk.: Edward Kr. — juro Kalikst.
Kal. słow.: Ziemisław — jutro Dzierży-
mier.

Z POZNANIA

— * Z targu. Dnia 13 b. m. na placu
Sapieżńskim placono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego
3,20—3,40 zł; 1 kg. masła mleczarskiego
3,60—3,80 zł; 1 l. twarogu 0,60—0,80 zł;
za litr śmietany 1,20—1,60 zł; litr mleka
pełnego 20—22 gr.; mendel jaj 1,40—1,50 zł.
Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej
1,80—1,90 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20
zł; wieprzowiny 1,60—2,00 zł; wołowiny
1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; koziny
1,00—1,20 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł;
smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,80
do 3,00 zł; kaczka 2,00—3,50 zł; gęś 4,00 do
6,50 zł; para gołębi 0,80—1,00 zł; indyk 6,00
do 9,00 zł; perlica 2,30—3,00 zł; królik 1,20
do 1,40 zł; para kurcząt 1,80—3,50 zł; para
kuropatew 1,70—2,40 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6
do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do
30 groszy; 1 pececz pietruszki 10 groszy;
1 kg. cebuli 20 gr.; 1 kg. bobu 40—50 gr.;
główka zielonej satatki 8—10 gr.; 1 kg.
rabarberu 10—20 gr.; pececz marchwi
do 10 gr.; kalafior 10—30 gr.; 1 kg. pomio-
dorów 15—40 gr.; 1 kg. fasoli 30—80 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,00—2,40
zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,20—2,40 zł;
suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł;
1 kg. białych ryb 0,60—1,20 zł; 1 kg. sand-
dacza 3,60—4,00 zł; 1 kg. karasia 0,80 do
1,60 zł; 1 kg. węgorza 3,00—3,20 zł; 1 kg.
karpia 2,00—2,20 zł; za ryby śniete placono
40—60 gr. mniej; mendel raków 0,60
do 3,00 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszo-
nych 6,40—8,00 zł; borowików 1,40—2,00 zł;
kurek 0,80—1,00 zł; pieczarek 0,60—0,80
zł; maślaków 20—50 gr.; rydzów 1,60—2,40
zł; zielonek 0,40—0,70 zł; podpielen 30—40
gr.; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych
1,60—2,40 zł; 1 kg. jabłek 40—90 gr.; 1 kg.
borówek (brzosznik) 1,20—1,40 zł; 1 kg.
gruszek 30—60 gr.

Ruch duży. Ceny bez zmian. (hu)

— * Kasa Zapomogowa przy Okręgu
Poznańskim Zw. Sokółów. Walne zebra-
nie odbędzie się bez względu na ilość
uczestników w niedzielę 15 bm o godz.
10 na Boisku Sokół w Poznaniu,
przy Drodze Debińskiej. Porządek obrad
bez zmian. Uczestnicy legitymują się
książeczką członkowską K. Z. Każdy
członek ma prawo głosu. Członkowie za-
miejscowi mogą zastąpić nieobecnych
tylko za ich pisemnym pełnomocnie-
stwem, uwierzytelnionem pieczęcią i pod-
pisami zarządu gniazda.

— * Wpadła do piwnicy. Do piwnicy
przy ul. Przemysłowej 32 wpadła wczoraj
p. Marja Johansen z powodu uszko-
dzenia stawa skokowego, pogotowie ra-
tunkowe przewiozło ją do szpitala miej-
skiego. (kl)

— * Odnalezienie kradzionej krowy.
Jednej z ub. nocy w Czachurach w powie-
cie poznańskim skradziono krowę robo-
tnikowi dominalnemu Michałowi Maiew-
skiemu. Złodziei, którzy uprowadzi-
li krowę do lasu gołuńskiego i tam ją zabili,
ujawniono niebawem. Podczas pracy
„rzeźniczej” wszystkich trzech prze-
stępców, rekrutujących się z Wieżyc i
Pobiedzisk, spłoszono. Zostali oni jednak
niebawem ujęci. Poszkodowany Majew-
ski otrzymał już tylko mięso. (kl)

— * Kradzieże i włamania. Ostatnia
kronika policyjna notuje 15 doniesień o
kradzieżach i włamaniach. Na Górnej
Wildzie 59 dopuszczono się kradzieży z
włamaniem w mieszkaniu p. Stefana
Logi Łupem włamywaczy padło futro
męskie z kołnierzem karakulowym, 4-
lampowy aparat radiowy i 2 rewolwery
ogólnej wartości 1500 zł. — Przy ul. War-
szawskiej 126 nieznanymi złoczyńcy włamali
się do składu kolonialnego p. Jana Ko-
niecznego. Złodzieje zabrali 65 kg. cy-
kru, 9 kg. masła 5 kg. sera szwajcarskie-
go, wedliny, smalec, mąka i proszki oraz
20 zł gotówki. Straty wyrządzone przez
włamywaczy ocenia p. Konieczny na 500
złotych. (kl)

— * Chłopiec zaginął z rowerem. P.
Agnieszka Zagórska (ul. Polna 24),
zwróciła się do policji z prośbą o zarzą-
dzenie poszukiwań jej 13-letniego syna
Franciszka. W dniu 8 bm Franciszek
Zagórski wyjechał rowerem i dotychczas
nie wrócił. Przypuszcza się, że spotkał
go nieszczyśliwy wyznadek. (kl)

— * Nietrzeźwy szofer. Kierowca au-
tobusu P Z 46 386 p. Stanisław Świątek z

Pomóżcie akademikom!

Rozpoczyna się nowy rok akade-
micki. Położenie materialne akade-
mików staje się rozpaczliwe. Kilka-
set studentów i studentek U. P. nie ma
w tej chwili środków na wniesienie o-
płat za I. trymestr. Najciężej na
wszystkich wyższych uczelniach są
dotknięci Polacy.

Zwracamy się przeto do całego społec-
zeństwa z płomiennym apelem, aby
mimo własnej ciężkiej sytuacji skła-

dało ofiary na opłaty dla młodzieży
akademickiej, zagrożonej skreśleniem
z listy słuchaczy uniwersyteckich.

Przy „Bratniej Pomocy” T. S. S. U.
P. powstała w zeszłym roku sekcja p.
n. „Biuro Opłat Studenckich” z kon-
tem w P. K. O. 200.701. Prosimy za-
tem wszystkie ofiary wpłacać na to
konto lub wprost w kasie „Bratniej
Pomocy” TSSUP. przy ul. św. Marci-
na 40, I. p.

Dziś nastąpiło otwarcie Targu Ogrodniczego

W piątek, 13 bm. odbyło się na te-
renach Międzynarodowych Targów w
Poznaniu, ściślej w Pałacu Targowym,
otwarcie III. Targów Ogrodniczych w
Poznaniu. Po przemówieniu p. radcy
Zaleskiego, który nakreślił znaczenie
Targów, otwarcia w obecności przed-
stawicieli władz państwowych, samo-
rządu gospodarczego i organizacji o-
grodniczych oraz prasy dokonał p.
prezydent miasta Cyryl Ratajski, po-
czem zgromadzeni obejrzeli kolejno stoi-
ska Targu, których jest 48.

Na pierwszy rzut oka targ prezen-
tuje się bardzo dodatnio, chociaż w
porównaniu z poprzedniemi wykazuje
zmniejszenie się działu owoców. Natura
w roku bieżącym poskąpiła nam
zbiorów owocu, zwłaszcza jabłek i w
tem leży przyczyna skurczenia się tej
części Targu. Bardzo pięknie prezentują
się eksponaty w dziale kwiatów oraz
szkółki drzew owocowych, które są
rozmessezone na terenach przyległych
do Pałacu Targowego.

W odróżnieniu od wystaw Targ ma
w pierwszym rzędzie na celu transak-
cje po cenach hurtowych. To też nie
chodzi wystawcom o dekorację stoisk,
nie o propagandę, lecz o sprzedaż i
wzbycie się towarów.

Oprócz stoisk sprzedaży owoców,
kwiatów, drzewek owocowych i krze-
wów, drzewek, krzewów i roślin zdo-
bniczych, przetworów owocowych i wa-
rzywnych, miodu pszczelnego oraz
rozmaitych artykułów, mających zwią-
zek z przetwórstwem domowym, z
ogrodkami działkowemi i z ogrodni-

twem wogóle, widzimy na Targu O-
grodniczym propagandowe stoiska. Do
takich należy stoisko Zw. Pań. Domu,
reklamujące przetwórstwo, stoisko
inowrocławskiej Szkoły Przemysłowo-
Handlowej, pouczające o wartościach
dietetycznych owoców i jarzyn, stoisko
Ziemianek, pouczające m. i. o sposo-
bach przygotowania owoców i jarzyn
do użytku domowego.

Wszystkie te stoiska i wiele innych
stwarzają dokoła targu żywą i aktu-
alną atmosferę wielkiego zaintereso-
wania, albowiem nie tylko można na
targu tanio kupić od producenta naj-
przedniejsze owoce, miody i przetwo-
ry, lub też rośliny, drzewka i krzewy,
lecz również można nauczyć się, jak z
największą korzyścią dla siebie uży-
wać ogrodnictwa.

Targi Ogrodnicze w Poznaniu mają
swoją tradycję. Przedstawiciele orga-
nizacji ogrodniczych, biorący udział
w Targu, wyrażają nadzieję, że zain-
teresowanie społeczeństwa dla Targu
szczególnie w roku bieżącym winno
się spotęgować, gdyż nagromadzone w
poszczególnych działach ogrodnictwa
eksponaty zasługują na to w zupełno-
ści.

Przypominamy, że wstęp na Targ O-
grodniczy, który otwarty jest dziś w
piątek, oraz w sobotę i niedzielę bie-
żącego tygodnia codziennie do godz.
18, wynosi 50 gr. dla dorosłych, a 30
groszy dla dzieci. W dzień likwidacji
targu, t. j. w poniedziałek, wstęp jest
bezpłatny.

10-lecie

Uczestników Powstania Wielkopolskiego

Tow. Uczestników Powstania Wiel-
kopolskiego 1918/19 r. im. Ignacego
Paderewskiego, Poznań III. dzielnica
Zamek, obchodzi w dniu 15 października
k. r. b. 10-lecie istnienia swej organi-
zacji. Program tych uroczystości
przedstawia się następująco: Sobota, 14
bm. o godz. 9 msza żałobna w kościele
św. Marcina za zmarłych członków
Tow.

Niedziela, 15 b. m., o godz. 10 zbiór-
ka bratniej towarzystw przy księgarńi
św. Wojciecha i wzmarsz do kościoła
św. Marcina, gdzie nastąpi uroczystość

odśpiewania tablicy pamiątkowej dla
zmarłych członków. O godz. 11.15 uro-
czyście nabożeństwo, które celebrować
będzie ks. prał. dr. Taczak; kazanie
wygłosi docent U. P., ks. dr. Gładysz,
kapelan W. P. O godz. 12.30 zebranie
na sali św. Marcina. W programie za-
gajanie prezesa St. Jana Kocha, od-
czytanie sprawozdania sekretarza W.
Kantla z 10-letniej działalności, prze-
mówienie prezesa Związku, senatora
dr. Meissnera, składanie życzeń, od-
czytanie telegramów, a na zakończenie
odśpiewanie „Roty”.

Gniezna ul. 3 Maja 47. zderzył się na ul.
Gajowej w Poznaniu z samochodem P Z
12467, kierowanym przez szofera Franci-
szka Wieczorkiewicza ul. Cieszkowskiego
nr. 4. Wieczorkiewicz był nietrzeźwy i
jemu przypisuje się winę. Przy zderze-
niu autobus został lekko uszkodzony. —
Wieczorkiewicza osadzono w areszcie po-
licyjnym aż do wtrzeźwienia. (kl)

— * Chłopiec najechany przez cyklista.
Na ul. Kaliskiej 113 jadący rowerem Ed-
mund Piechowiak najechał 11-letniego
Chłopkowiaka (ul. Kaliska 113). Chłopiec
stał w bramie i przy najechaniu przez
Piechowiaka odniósł pokaleczenia. — Na
Rynku Łazarskim nieznanymi cyklista na-
jechał 10-letniego Henryka Kasztelana
(Lodowa 17a). Najechany chłopiec do-
znał złamania prawej ręki w łokciu. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * BUK. (Redukcja urzędników.) W
związku z redukcją urzędników państw.
zwolniono z tutejszej kolei dwóch pra-
cowników długoletnich, przyznając im
6-miesięczną odprawę.

— (Zatrudnienie bezrobotnych.) Przy
planowaniu nowej szosy Buk — Poznań
zatrudnionych jest z całego powiatu na-
wotomyskiego przeszło 400 bezrobotnych,
z czego przypada na Buk 75 osób. W ro-
bactach finansowanych przez fundusz
pracy, pracuje dziennie do 160 ludzi,
przez co praca postępuje szybko naprzd.

KRONIKA TOWARZYSKA

Związek Zawodowy Pracowników Ku-
pieckich, Przem. Bank i Biuro Oddział w
Poznaniu urządził w sobotę dnia 14 paź-
dziernika 1933 ZABAWĘ JESIENNA na
salach „Belwederu” przy ul. Marsz. Focha
Początek o godz. 9 wieczorem, o czym
wszystkich członków i sympatyków zawi-
adamiamy i zapraszamy. zg 20 143

— (Nowa figura.) W ub. niedzielę po
południu odbyło się poświęcenie nowej
figury Matki Boskiej w Tarnowie No-
wem, ufundowanej przez gospodarza p.
Jana Cichockiego.

— * GNIEZNO. (Osobiste.) Minister
w r. i o p. zatwierdził habilitację ks. dr.
Antoniego Słomkowskiego prof. semina-
rium duchownego w Gnieźnie, na docen-
ta teologii dogmatycznej na wydziale te-
ologii U. W.

— * NAKŁO. (Z Tow. Sport. „Notec”) Dnia 6 bm. zostało zakończone strzelanie z wiatrówek o cenne nagrody które urządziło Tow. Sport. „Notec”. Po obliczeniu punktów przystąpiono do rozdania nagród. Na możliwość osiągnięcia 50 pierścieni otrzymali nagrody następn. pp. 1) Rakoczy Jan 49 p., 2) Golembecki B. 48 p., 3) Rynkowski Jan 48 p., 4) Świ-
tański Jan 48 p., 5) Piechota Fr. 47 p., 6) Kabat Ber. 47 p., 7) Napierala St. 46 p., 8) Lubiński Jan 46 p., 9) Witkowski Al-
fons 46 p., 10) Nowak Jan 46 p., 11) Feld-
man Józef 46 p., 12) Górzyński Sylw 46 p., 13) Kaczmarek B. 45 p., 14) Kabat Feliks 45 p., 15) Podsek 45 p., 16) Dombka Jan 45 p., 17) Stolp Br. 44 p., 18) Strzebiński Jan 44 p. Nagrody wybrał sobie każdy według życzenia. Na zakończenie strzelania odbył się w ub. sobotę w lokalu p. Łuki skromny wieczorek.

— * ODOLANÓW. (Z życia sportowe-
go.) Mecz w piłkę nożną rozegrany zo-
stał w Marjaku koło Sośni, stan boiska
fatalny. — „Odolanovia”, przechodząca
okres bardzo nierównej gry i spadku for-
my, zwyciężyła zasłużenie Gospodarza
stosowali taktykę defenzywną i operowali
przewlekaniem, gra prowadzona w
szybkim tempie, była ciekawa i obfito-
wała w szereg wesołych i ciekawych mo-
mentów. Dla zwycięzców, t. j. „Odola-
novii” bramki zdobyli: Chrzan A — 1,
Duczmał Fr., Maćkowiak F., oraz „Jasiu”
po 2, a Jastrzemski F. — 3.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) 9 bm.
wydarzył się na tartaku p. Wal Krawca
nieszczęśliwy wypadek. Przy skuliwa-
niu drzewa jeden z robotników, niejaki
Szczepaniak z Tarchal Wielkich, dostał
się prawą ręką tak nieszczyśliwie pomię-
dzy drzewo a tor, że skłujące się drzewo
przygniotło mu trzy palce.

— * RACZYCE. (Złote gody.) Złote
gody małżeńskie obchodzić będą 15 bm.
Tomasz i Agnieszka z d. Stróżyk, mał-
żonkowie Maleszkowie z Raczy. Jubilat
liczy 75 a jubilatka 70 lat.

— * SZWARZĘDZ. (Poświęcenie ochron-
ki.) W ub. niedzielę odbyło się poświęce-
nie nowej ochronki. W pięknych sło-
wach zagaił uroczystość p. burmistrz Sta-
jewski, poczem dokonał poświęcenia ks.
prob. Koźlik. Po wprowadzeniu dzieci i
poświęceniu ich Sercu Jezusowemu na-
stąpiły podpisy pod kierownictwem p. Lu-
bojańskiej. Ochronka mieści się w pię-
nym gmachu Bractwa Kurkowego w
Strzelnicy i znajduje się pod stałą opieką
miasta.

— * SZAMOTUŁY. (Z sali sądowej.)
Jan Napierala i Jan Jopp z Lipy odro-
wiadali za kradzież roweru wzgl. paser-
stwo. N otrzymał 1 mies. aresztu z zaw.,
Jopp dwa mies. aresztu. Za kradzież kur-
zasadził sąd Jana Brzózke na dwa mies.
aresztu z zaw., kilkakrotnie karanezo
Wiktora Napierale na cztery mies. a-
resztu. Za usunięcie roweru z pod węża
zajęcia otrzymał Marcin Kostrzyński z
Bytynia 6 mies. aresztu z zawieszaniem
na 3 lata. Walenty Rybarczyk z Kaźmie-
rza obrzucał rolnika Ignacego Klemęca
kamieniami, raniąc go dotkliwie. Sąd
wymierzył R. trzy tygodnie aresztu oraz
50 zł kosztów sądowych. Wojciech Świa-
towicz - Nizior nauczyciel bez pracy, za
nocleg u kier. szkoły p. Krusia w Otoro-
wie, z „wdzięczności” zabrał p. Krusłowi
czapkę i rękawiczki. Sąd wymierzył o-
skarżonemu 1 mies. aresztu.

— (Członek „Legionu Młodych” skradł
na dancingu etui do papierosów.) Zeń-
ski oddział L. O. P. P. urządził w ub. so-
botę dancing, z którego czysty zysk prze-

KRATKI SADOWE

Cudze nie tuczy...

Bracia Wincenty i Mieczysław Bru-
lagowie z Kąkolewa w dniu 16 maja
r. b. wieczorem na szosie Kościan-Stę-
szewo napadli gospodarza Jana Bart-
kowiaka ze Srocka Małego i pobili go
dotkliwie kółkiem. Oprócz tego gwał-
tem odebrali mu latarnię i bat, za co
dostali się na ławę oskarżonych.

Sąd okręgowy w Poznaniu w dniu
13 b. m. rozpatrywał tę sprawę i ska-

zał obydwu zaczępnich bracišków z
art. 259 k. k. każdego na karę więzie-
nia przez 6 miesięcy bez zawieszania
oraz na ponoszenie kosztów sądowych.
Najniższą karę wymierzono im z tego
powodu, że dotąd nie byli jeszcze kara-
ni, że są zbyt młodzi oraz, że gwałtem
odebrane rzeczy przedstawiały małą
wartość.

znaczono na zakup samolotu daru Wielkopolski na przyszły Challenge. Wśród zaproszonych gości zauważyliśmy kilku członków „Elity” należących do „Legionu Młodych”. W pewnej chwili zginęło ze stołu, przy którym siedzieli grono obywateli, wartościowe etui do papierosów na szkodę dyr. rolnika p. T. Kosińskiego. Podejrzenie padło od razu na jednego z licznych przestępców członków oślawianego „Legionu Młodych”. Stanisława Pietrykę, któremu policja etui odebrała. „Młody Legionista” odpowiadać będzie za swój czyn przed sądem. (sc)

— * **ŚMIGIEL.** (Zebranie rady opiekuńczej) 12 bm odbyło się zebranie rady opiekuńczej parafii śmigielskiej nad młodzieżą żeńską i męską S M P., któremu przewodniczył ks. Nowak z Śmigla. Punktem kulminacyjnym zebrania było omówienie i ustalenie programu na dzień święta młodzieży.

— (Z kroniki sądowej.) W sali sądu grodzkiego odbyła się rozprawa przeciwko Józefowi Barskiemu, rolnikowi z Proch, o zabójstwo własnego 82-letniego ojca, śp. J. Barskiego, na tle wymiarowym. Sąd skazał ojcaobójcę na 5 lat więzienia.

— * **SREM.** (Podwyższenie kary.) Starostwo powiatowe skazało swego czasu 7 członków Z. M. N. na karę po 25 złotych wzgl. 3 dni aresztu za noszenie oznak b. O. W. P. i rzekome bezprawne wzięcie udziału w pochodzie „Sokoła”. Po wniesieniu w terminie przez oskarżonych prawnie uzasadnionego sprzeciwu, starostwo orzeczeniem swym podwyższyło karę do 30 złotych wzgl. 5 dni aresztu. — Sprawa znajdzie swój epilog w sądzie okręgowym w Poznaniu gdyż młodzi narodowcy zażądali skierowania jej tamtąd.

— (Pokaz plodów rolniczych.) Z inicjatywy powiatowego komitetu Przysposobienia Rolniczego odbywają się w różnych punktach powiatu pokazy osiągniętych w tym roku plonów, połączone z egzaminami fachowcami. W niedzielę dn. 15 bm. odbędzie się podobny pokaz w miejscowym Domu Katolickim przy ulicy Wawrzyniaka, zorganizowany przez S. M. P. i Młode Polki z pobliskiego Niestabina. Konkurs młodzieży niestabińskiej, która w roku ub. zdobyła pierwsze miejsce, budzi ogólne zainteresowanie. Na konkurs wyznaczono 15 cennych nagród.

— * **SRODA.** (Likwidacja gimnazjum?) Obiegają w mieście pogłoski, że tutaj, gimn. państw. ulegnie likwidacji z powodu bardzo małej ilości uczniów.

— (Komuniści i sekciarze.) Od dłuższego czasu szerzą nieznane osoby na terenie naszego miasta druki sekciarskie i komunistyczne. Mamy nadzieję, że odpowiednio władze względna w tę sprawę i oczyśczą nasze miasto z tej zarazy.

Z POMORZA

— * **BRODNICA.** (Tajemnicza sprawa.) Aresztowany został mistrz kominarski Fr. Bielawski, który podobno w ub. roku miał przejechać samochodem człowieka, którego następnie, jak fama głosi, 2 strzałami pozbawił życia. Toczy się śledztwo niewatpliwie sprawę tę wyjaśni.

— * **DZIAŁDOWO.** (Zamach samobójczy.) Na tle nieporozumień małżeńskich targnęła się na swe życie żona urzędnika straży granicznej, Marja Zychowa z Soch, kierując rewolwer w pierś. W stanie groźnym przewieziono denatkę do tutaj szpitala powiatowego.

— * **GRUZIADZ.** (Pod kluczem.) Ludwik Woźniak z Nowego, karany już kilkakrotnie za kradzież, za co wydalony został z wojska, po odsiedzeniu kary, włamał się do mieszkania p. Ag. Kozłowskiej przy Turczewskiej Grobli i skradł jej biżuterji wartości 2000 zł. Następnie starał się ją sprzedać, podając się raz za oficera to znów za kom. sąd. Sąd okręgowy skazał go na 1 rok więzienia.

— * **KARTUZY.** (Stały obóz wojskowy.) Sejmik powiatowy uchwalił zakupić nad jezioro Ostrzyckiem, położonym w najpiękniejszej okolicy Szwajcarii Kaszubskiej, większy teren, na którym założony zostanie stały obóz wojskowy na 500 ludzi. Ponadto sejmik przyjął projekt herbu powiatu, przedstawiający wieże, gryfa i siedem gwiazd.

— * **PUCK.** (Projekt budowy kanału z zatoki puckiej do morza.) W związku z budową wielkiego portu rybackiego projektowany jest kanał, który połączy port na otwartym Bałtyku z zatoką Pucką, przecinając pod Wielką Wsią półwysp helski. Kanał skróci i ułatwi posiadaczom łodzi żaglowych w zatoce Puckiej drogę wzgl. wyjazd na połowy ryb na otwarte morze.

— (Rozbudowa wędzarni.) Wędzarnia firmy dr. Kirsz i Zebrowski w Jastarni powiększa swą produktywność z 37 na 43 piece. W ten sposób produktywność tej największej na wybrzeżu wędzarni zwiększy się z 300 na 500—600 ctr. surowca na dobę, czyli 5—6 tys. skrzynek wędzonego towaru.

— * **ŚWIECIE.** (Z Kraj. Zakładu Psychiatrycznego.) Wobec likwidacji Zakładu Psychiatrycznego w Wejherowie przybyło do tutaj Zakładu około 150 pacjentów. Do Wejherowa zaś odeszła stąd szkoła specjalna dla umysłowo upośledzonych dzieci — jedyna tego rodzaju na Pomorzu. — Inspektor tutaj Zakładu p. Jan Zmudzina — taje przeniesiony do

Wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego z przeszkodami

Z Łodzi donosi (z): W ub. środę odbyło się wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego Koła Łódź-Bałuty w lokalu własnym przy ul. Brzezińskiej.

Zebranie zagałł prezesa Koła Radgoszcz, p. Bednarek, który z kolei udzielił głosu p. kpt. Grzegorzakowi W krótkich i serdecznych słowach powitał kpt. Grzegorzaka prezesa Koła, p. Stolaraka, który powrócił dopiero z więzienia, w którym przebywał dni 16, aresztowany po poświęceniu nowego lokalu Stronnictwa Narodowego na Bałutach. Dalsze przewodnictwo zebrania objął p. prezes Stolarak, któremu członkinie Stronnictwa wręczyły wianek kwiatów. Za serdeczne powitanie podziękował p. prezes wszystkim członkom Koła.

Następnie wygłosił p. kpt. Grzego-

rzak referat polityczny o programie Stronnictwa Narodowego.

Podczas referatu wkroczył na salę oddział policji z komisarzem na czele, który zażądał, ażeby na sali pozostało tylko 150 osób gdyż tak orzekła komisja budowlana (mimo, że sala pomieścić może zgórą 300 osób siedzących — red.). Wobec tego przewodniczący musiał połowę członków poprosić, ażeby opuścili salę zebrania.

W dalszym ciągu zebranie odbyło się w wielkim skupieniu. Po referacie, za którego głębokie ujęcie i jasne myśli podziękowali zebrani kpt. Grzegorzakowi rzesistami oklaskami, omówiono szereg spraw organizacyjnych, a zebranie zakończono odśpiewaniem „Roty” i „Hymnu Młodych”.

Strajki w łódzkim przemyśle metalowym i włókienniczym

Z Łodzi donosi (z): Strajk metalowców trwający piąty tydzień rozszerza się obecnie. Ponieważ przemysłowcy wywiesili wezwanie do przystąpienia do pracy pod adresem strajkujących, a wczoraj obwieszczenie o przyjęciu nowych robotników na miejsce strajkujących, strajk rozszerzył się. Przystępując do niego metalowcy innych branż, solidaryzując się z kolegami.

Strajk ma przebieg względnie spokojny. Żadna ze stron nie występuje z propozycją podjęcia układów na nowo.

Wczoraj wybuchł strajk w fabryce Oskara Lange - Wólczńska 51. Ponie-

waż zarząd zamierzał zredukować kilku robotników i nie zgodził się na propozycję robotników, by zmniejszyć godzinę pracy i dać zatrudnienie wszystkim przez podział pracy, robotnicy w liczbie 100 porzucili pracę. Likwidacją zatargu zajął się inspektor pracy.

Związki zawodowe włókiennicze niepokoi fakt, iż z powodu braku zamówień mniejsze firmy wypowiadają pracę swym robotnikom i dążą do redukcji płac względnie unieruchomienia zakładów.

W sprawie tej mają się w niedzielę 15. b. m. odbyć specjalne narady włóknarzy.

Pociąg towarowy zmasakrował pastuszka

17-letni chłopiec popełnił samobójstwo

Z Wielna donosi (cw): W Gulu, pow. Czarnków, 17-letni pastuch Leon Radtke, pozbawił się życia, rzucając się pod pociąg. Denat podczas sporu na pastwisku pobit dość ciężko dwóch innych chłopców, pasących bydło, a gdy z tego powodu wieczorem chlebodawca oraz rodzice robili wymówki, wyszedł z domu i udał się nad tor kolejowy.

Rano dnia następnego rzucił się

pod pierwszy przechodzący tamtędy pociąg, ponosząc śmierć na miejscu.

Ponieważ denat miał m. i. w głowie dwie głębokie rany klute, początkowo przypuszczano, że Radtke padł ofiarą mordu, a zwłoki jego, dla zamaskowania zbrodni, zostały pod pociąg rzucone. Dochodzenia jednak wykazały bezpodstawność tych domysłów.

Uprzywilejowana próbka na szczury „Sanator”

W związku z artykułem, który ukazał się w nr. 385 „Kurjera Poznańskiego” p. t. „Uprzywilejowana próbka na szczury „Sanator”, otrzymujemy z powołaniem się na ustawę prasową, następujące sprostowanie:

Nieprawdą jest jakoby trutka „Ratol C” (nie „Sanator”), była przez kogoś uprzywilejowana. Jest to rzecz zaufania. Generalna służba zdrowia wydaje rokrocznie spis trucizn na szczury, z podaniem własności trujących, do wyboru władz zarządzających. Dalej nieprawdą jest, jakoby istniejące w Gostyniu cztery drogerie sprzedawały trutkę „Ratol C” po niższej cenie, aniżeli magistrat. t. j. po 1,20 zł, gdyż porcje, jakie drogerie miały sprzedawać, kosztują tylko 90 groszy i widocznie samowolnie podwyż-

szyły ceny. Natomiast porcje, które magistrat wydaje, są dwa razy tak wielkie i kosztują 1,60 porcja. Prawdą jest, że drogerjom nie wolno sprzedawać po cenie wyższej od fabrycznej, która obowiązuje w całej Polsce, 90 groszy mała porcja, 1,60 większa. Wydawanie „Ratolu” oddane zostało magistratowi w Gostyniu dlatego, że przy poprzedniej deratyzacji poręczył magistrat za zapłatę trutki, którą wydawała jedna z tamtejszych drogerij i musi z tego konsekwencję wyciągnąć, gdyż drogista, zainkasowawszy pieniądze za trutkę, nie zwrócił ich firmie „Sanator”, wskutek czego sprawa toczyła się przed sądem. Nieprawdą jest, jakoby magistrat otrzymywał jakiś rabat.

Chojnic, na stanowisko kierownika tamt. Zakładu Poprawczego. Do Świecia zaś na opuszczone stanowisko przychodzi p. Cichowski z Wejherowa.

— (Sokolice górą.) Na urzędzonych dorocznych zawodach lekkoatletycznych dla kobiet, o mistrzostwo powiatu, zdobyły pierwsze miejsca w wszystkich konkurencjach zawodniczki z „Sokoła” Świecie. Rezultat zawodów: 32:7 na korzyść „Sokoła” Świecie.

— (Likwidacja Inspektoratu Szkoln.) Inspektorat szkolny w Świeciu ulega likwidacji na korzyść Grudziądza, stąd też dotychczasowy inspektor p. Burzyński opuszcza Świecie. Nauczycielstwo powiatu urzędziło odchodzącemu wieczorek pożegnaniowy.

Z BYDGOSZCZY

Z RADY MIEJSKIEJ

Przed przystąpieniem do porządku obrad czwartkowego posiedzenia rady miejskiej

Nasza chluba floty powietrznej
Nasza siła pulków kawaleryjskich

każdemu Polakowi serce blika i św.ęta w najaktualnie szym tygodniu iku dźwiękowym PATA od dziś na ekranach kin

„APOLLO i METROPOLIS”

nr 5 930

przednich. Na pokrycie ogólnego niedoboru 1 800 000 zł ma miasto należności w sumie 2 300 000 zł. Czy jednak uda się te należności ściągnąć i kiedy, to wielki znak zapytania. Po przyjęciu powyższych sprawozdań rachunkowych uchwalila rada miejska szereg dodatków komunalnych do podatków państwowych w tej samej wysokości, w jakiej obowiązywały dotychczas, a następnie wyraziła zgodę na pożyczkę z funduszu pracy w sumie 130 000 zł na dalsze uregulowanie terenu miasta i ogrodów przy szosie wydawskiej. Dokonano jeszcze wyboru członków do komisji wyborczej pp. Beyera, Lenkowskiego i Matuszewskiego, finansowej pp. Fiedlera i Dymka, rachunkowej pp. Chmielewskiego i Beyera. W nagłych wnioskach magistratu skreślono w budżecie sumę 2 000 zł, przeznaczoną na budowę strzelnicy Tow. Powst. i Woj., mimo sprzeciwów radnego Fiedlera, który w imieniu Narod. Koła Gospodarczego domagał się utrzymania tej placówki. Skreślono ją zaś z powodu nieprzychylniej opinii władz państwowych.

— **Zmiana polityki gruntowej miasta.** Władze miejskie zmieniły politykę dotychczasową. Za place pobiera się obecnie opłatę od 1 czy 2 złotych do 100 zł i więcej za metr kwadratowy, w zależności od położenia parceli. Powodem tego jest: miasto posiada już coraz mniej terenów budowlanych; że głód mieszkaniowy w Bydgoszczy przestał istnieć; że wreszcie koszt budowy dzisiaj jest znacznie mniejszy, niż w latach ubiegłych.

— **Kara za łżenie Polski.** Bydgoski sąd okręgowy skazał Franc. Tomińskiego, dozorcę zakładu kąpielowego „Riviera”, na karę 6 miesięcy więzienia za pogardliwe i ubliżające wyrażenie się o Polsce i narodzię polskim.

— **O polskości handlu.** Tow. Kupców w Bydgoszczy wydało do członków odezwę, wzywającą do poparcia wydawnictwa kalendarza - informatora polskich firm. Odezwa zwraca uwagę na rozrost kupiectwa obcoplemiennego i wzrastającą z dnia na dzień konkurencję dla handlu i rzemiosła polskiego. W odezwie czytamy: „Żydzki popieraają tylko swoich. Niemcy doskonale wiedzą, gdzie i u kogo mają kupować, tylko Polacy nie zwracają na te rzeczy uwagi i własnym groszem pomagają obcym do własnej zaguby. Kalendarz ten ma być przewodnikiem dla wszystkich obywateli Polaków i wskazywać im przedsiębiorstwa polskie we wszystkich branżach.

— **Nieszczęśliwy wypadek.** Podczas ćwiczeń gimnastycznych zdarzył się w środę wieczorem w sali gimnastycznej przy szkole Św. Trójcy Wanda Nowakowa, urzędniczka przywatna, upadła tak nieszczęśliwie, że ziała sobie prawe ramię.

— **Słuszna kara.** Bydgoski sąd okręgowy rozpatrywał przy drzwiach zamkniętych sprawę rolnika Ottona Staubego, zam. w Wilczu, pow. bydgoski. Osiadł on na ławie oskarżonych pod zarzutem uprawiania nierządu z własną pasierbicą. Po rozprawie, która udowodniła przestępstwo, sąd skazał Staubego na 2 lata więzienia.

Cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 13. 10. 1933 r.

Ceny tranzakcyjne: żyto 60 tonn par. Bydgoszcz 1450, jęczmień przem. 150 tonn par. Bydgoszcz 15.—, owies 60 tonn par. Bydgoszcz 1455—1485, make pszenna 20 tonn par Bydgoszcz 3150, makuch rzepak. 65% 15 tonn par Bydgoszcz 21.—.

Ceny orientacyjne: żyto bez zmiany spokojne, pszenica bez zmiany spokojne, jęczmień brow. bez zmiany słabsze, jęczmień przem. bez zmiany słabsze, owies 1400—1425, mąka p. 65% wł. work. 3200—34.—, spokojne, ziemniaki jadalne 250—3.—, wyka 1300—1400.

Reszta notowań bez zmiany.

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 908 tonn, pszenicy 235 tonn, jęczmienia brow. 242 tonn, przem. 501 tonn, owsa 370 tonn, maki pszennej 289 tonn, żytniej 270 tonn otrąb pszenicznych 62 tonn, jęczmiennych 15 tonn, grochu Vikt. 45 tonn Folgera 55 tonn, maku niebieskiego 195 tonn, wyki 25 tonn, platków ziemniaczanych 15 tonn, makuchu 15 tonn, peluszeki 8 tonn, ogółem 3 987 tonn.

Zwolnienie narodowca

Z Turka donosi (d.): 11 b. m. został zwolniony z aresztu śledczego działacz narodowy, Adam Kosiński z Uniejowa, którego trzymano w areszcie śledczym 10 dni.

Opieczętowanie akt „Rozwoju” w Łodzi

Z Łodzi donosi (z): W związku zawiieszenia Tow. Rozwój w Warszawie, opieczętowane zostały szafy i akta oddziału Rozwoju w Łodzi, które się mieściły w lokalu Stronnictwa Narodowego przy ul. Głównej 48.

Auto panem Paryża

Paryż, w październiku. Parę lat temu jeszcze królowanie auta w Paryżu rozciągało się głównie na dzielnicę prawego brzegu Sekwany: wielkie bulwary, Madeleine, plac Zgody, plac Opery, Pola Elizejskie. Tam ciągnęły się nieprzerwane sznury aut, pędziły całe stada, tam błyszczały luksusowe Hispano-Suizy, Delage, Talbot... Teraz potok aut przekroczył granice swoje, wylał po brzegi, zatopił cały Paryż, nawet wąskie ulice starych dzielnic, okolice Sorbony, św. Genowefy, Panteon, dzielnicę Lacińską, Montparnasse.

Królestwem auta stał się cały Paryż, zawojował ulice, place, które wnet stały się za wąskie, za ciasne dla swobodnego biegu pędzących wozów.

W Grand Palais otwarto w tych dniach doroczny salon automobilowy. Tłumy zwiedzają wystawę, setki tysięcy ciekawych tłoczą się w ciągu dnia w olbrzymich salach wystawowych, krążą naokoło stoisk, gdzie za ogrodzeniem sznurów stoją setki wozów wszystkich znanych fabryk i marek. Czego tu nie ma! Od wielkich, potężnych wozów turystycznych i wyścigowych poczynając aż do maleńkich, dziecinnych prawie zabawek jednoosobowych, od Bugatti, Alfa-Romeo, Renault, Citroen'a, Peugeot, Voisin'a, Mathisse'a, Forda, od 12-cylindrowych maszyn do małych ale silnych i szybkich czterocylindrowek. Obok firm francuskich, angielskich, amerykańskich, wystawiają tu swoje wozy fabryki czeskie, włoskie, belgijskie, austriackie i szwedzkie. Obok arystokratycznego Rolls-Royce'a stoi Citroen, obok Alfa-Romeo demokratyczny Voisin, obok małej Tetry wielki Bugatti, obok Peugeot — Mathisse, obok Pragi — Fiat, obok Morris'a — Ford... Prawdziwa międzynarodówka automobilowa.

Charakterystyczną cechą obecnego salonu jest zaznaczająca się coraz wyraźniej we wszystkich nowych okazach wozów t. zw. linja „aerodynamiczna”. Doświadczenie dokonywane przy lotach aeroplanów, w laboratoriach, z oporem, jaki stawia powietrze przy wielkich szybkościach, przekonały konstruktorów, iż aby zmniejszyć

konsumpcję benzyny i oliwy w autach przy rozwijaniu dużej szybkości, trzeba nadać wozom taką formę, któraby czyniła opór powietrza mniejszym. — Cyfry stwierdzają, że przy większych szybkościach trzy czwarte pracy motoru idzie na zwalczanie oporu powietrza, np. przy szybkości 100 km na godzinę motor o sile 45 HP wydatkuje 35 HP tylko na zwalczanie oporu powietrza.

Wogóle w ciągu ostatnich trzech lat krzysowych technika automobilowa poczyniła ogromne postępy, wyrażając się głównie w zastosowaniu wszelkich istniejących i nowych wynalazków, inowacji, ulepszeń do wozów seryjnych, do maszyn małych, tanich, demokratycznych. Auto przestało być na Zachodzie przywilejem, a stało się przedmiotem użytku codziennego. — Więcej nawet — jak dowodzi tego salon paryski — maszyny tanie, seryjne, dla wszystkich, przodują innym wozom w zastosowaniu ostatnich zdobyczy techniki.

Nic w tem dziwnego, skoro się zważy, iż 60 procent aut kursujących we Francji, przypada na miasta i wsie, liczące mniej niż 20 000 mieszkańców. Maszyny obecne przystosowane są przede wszystkim do obsługi bez pomocy szofera, muszą więc być zaopatrzone we wszystko, co ułatwia prowadzenie i utrzymanie wozu samemu właścicielowi.

Stosunek publiczności do salonu, do wystawionych w nim wozów zmienił się zasadniczo w ciągu ostatnich lat. Nie są to już widzowie, którzy przyszli pogapić się tylko i pospacerować po salonach, aby spędzić wolny czas. Nie, przeważa teraz w tym tłumie kandydat na nabywcę wozu, człowiek, który kalkuluje, ocenia korzyści, jakie mu może dać posiadanie wozu za taką lub inną cenę, przy takich lub innych kosztach benzyny, oliwy, garaża, opon.

Auto stało się dzisiaj środkiem komunikacji w miastach, po wsiach, w kraju, na małe i duże dystanse. Salon paryski jest naocznym przykładem znaczenia automobilizmu w życiu współczesnym. M. K.

Główna hala na wystawie samochodów w Paryżu

Oficer, lekarz weterynarii — dziś generał Trapistów

W starym opactwie Citeaux, we Francji, zebrało się 45 opatów z klasztorów francuskich, austriackich, niemieckich, angielskich, belgijskich, holenderskich, włoskich, kanadyjskich, chińskich i japońskich — celem dokonania wyboru nowego generała na miejsce ś. p. o. Fabjana Duttera, który zginął niedawno w wypadku automobilowym.

Generałem został wybrany o. Godefroy Bérorgey. Nowy generał jest mężczyzną w sile wieku (liczy 51 lat) i wstąpił do zakonu w 29 roku życia. Poprzednio był o. Bérorgey oficerem i lekarzem weterynarii w czwartym pułku kirasjerów w Denain. (KAP).

Nie będzie już łysych

We Wiedniu ogłoszono niezwykle sensacyjne eksperymenty dr. Klara, mające na celu wywołanie silniejszego porostu włosów u starszych mężczyzn. Pewien mężczyzna od trzech lat przebywał na leczeniu z powodu choroby krwi, t. zw. policythemia.

W ostatnich dwóch latach dołączyły się do tej choroby znaczne bóle głowy i ogólne zaburzenia wewnętrzne, wskutek których 58-letni chory, całkowicie wylusiał. Po nieważ istniało przypuszczenie, że choroba krwi wywołała zaburzenia w działalności gruczołu wewnętrznego wydzielania, a przedewszystkiem zaburzenia hormonalne, postanowiono pacjenta leczyć hormonem żeńskim, który wpływa na wzmożenie wydzielania czerwonych ciałek krwi. Skutek leczenia był nieoczekiwany. Chory powrócił do zdrowia, a jednocześnie, na co nie kładziono nacisku, zaczęły gwałtownie odrastać mu włosy, najpierw broda, potem wąsy, następnie brwi i rzęsy a w końcu i na głowie. Co najciekawsze pacjent, który uprzednio miał na głowie włosy koloru blond, obecnie stał się brunetem, natomiast włosy brwi, wąsów i brody wyrosły zupełnie siwe.

Z nieoczekiwanego tego rezultatu wysnuto wnioski, że zastrzyki hormonu żeńskiego w ciało mężczyzny wywołują rege-

Demonstracyjny marsz bezrobotnych odbył się w tych dniach z Dublina do Belfastu.

nerację organizmu. Wypadek ten jest ciekawy nie tylko ze względów biologicznych, lecz również kosmetycznych i kto wie, czy nie przyczyni się do rozwiązania medycznego zagadnienia przywracania włosów mężczyznom łysym.

Niedola komornika o gołębiem sercu

W tych dniach, jak donosi „Corriere della Sera”, aresztowano we Włoszech w tragicznych wprost warunkach ekonomicznych, komornika sądowego, przydzielonego do okręgu medjołańskiego, nazwiskiem Sartori. Zarzucono mu sprzeniewierzenie, przekraczające 10 tysięcy lirów i skazano na 2 lata więzienia. Wyrok ten, ze względu na przestępstwo popełnione przez urzędnika państwowego, jest b. łagodny, lecz jak donosi prasa, sąd uwzględnił okoliczności, które biorąc pod uwagę zawód komornika są wzruszające i w znacznej mierze zmniejszają winę Sartoriego, który ani jednego grosza ze sprzeniewierzonej kwoty nie zużył dla samego siebie. Przy odwieczaniu z racji swego zawodu mieszkańcy ludzi niezamożnych, gdzie miał dokonać egzekucji, skromnemu urzędnikowi sądowemu krajało się serce na widok nędzy i rozpaczliwych nieszczęśliwych lokatorów, którzy ze zgrozą przyjmowali jego przybycie. On sam jednak nie był bogatym, a chcąc ulżyć nędzy najbardziej przywłaszczał sobie kwoty pochodzące z licytacji sądowych przeprowadzonych u ludzi bardziej zmożnych i pokrywał zaległości nędzarzy. Proceder ten uprawiał przez kilka lat, wykonując samowolnie pewnego rodzaju sprawiedliwość i ludzą się że w jakiś sposób uda mu się pokryć powstające różnice. Idw sytuacja stała się beznadziejna, uciekł do Rzymu i b. dąc już sam bez środków do życia, zgłosił się dobrowolnie na policję. S. F.

Anglja zdobywa naftę mezopotamską

Budowa olbrzymiego rurociągu, którym będzie dostarczona ropa naftowa z Mossulu do Hajfy, postępuje rażno naprzód, mimo ogromu pracy. Już samo ułożenie w pustyni syryjskiej na przestrzeni 1500 km. rur długich na 6 metrów o średnicy 25 cm. wymagało nielada trudu. Niemniej pracy pochłonęło montowanie poszczególnych części rurociągu, wzorowanego na amerykańskich „pipelines”. Kosztowną też instalacją będzie budowa potężnych pomp o ciśnieniu 100 atmosfer. A jednak koszt budowy, wynoszące 200 milionów złotych, mają być pokryte już w krótkim stosunkowo czasie po uruchomieniu rurociągu. Z takim to obliczeniem i planem przystąpiło do budowy towarzystwo „Irak - Petroleum” po długich pertraktacjach z rządem angielskim. Wiele przemawiało początkowo za przedwojennym, niemieckim planem budowy linii kolejowej, lecz zarzucono go, gdyż posiadał on dużo stron ujemnych, jak: magazynowanie, napady Beduinów, wichury piaszczyste, mogące zupełnie zasypanąć tor kolejowy, wysokie koszty budowy i utrzymania w sprawności linii kolejowej. Tymczasem przeprowadzenie rurociągu pochłonie dziesięć razy mniejszą sumę, niż budowa linii kolejowej, a ropa naftowa może nieprzerwanie dnem i nocą „wytryskać” w Hajfie po przebyciu 1500 km. Anglja uniezależni się od nafty amerykańskiej i sowieckiej. ak.

Losy automobilu ks. Franciszka Ferdynanda

Automobil ks. Franciszka Ferdynanda, który stał się w Serajewie jedną z przyczyn wojny światowej, kursuje obecnie jako taksówka w osadzie Jezero w Bośni. Na drzewcach auta znajdują się zamalowane dzisiaj godła cesarskie Habsburgów.

No, No, Nanette!

w teatrze „Nowości”

No, No Nanette!
to tytuł rewelacyjnej operetki!
No, No, Nanette!
to czarująca pełna wdzięku i urody gwiazda operetki warszawskiej p. Julia Kraszewska
No, No, Nanette!
mieści w sobie wytworną kokieterję i smak
No, No, Nanette!
to zbiór melodji, źródło humoru dowcipu i śmiechu
No, No, Nanette!
z pp Skalską, Kraszewską, Larys-Pawińską, Tokarskim, Peteckim i Oleńskim
No, No, Nanette!
grana będzie jeszcze tylko 3 razy w piątek, sobotę i niedzielę
No, No, Nanette!
zobaczyć można w niedzielę o 4-tej na popołudniowym przedstawieniu
No, No, Nanette!
w teatrze „Nowości” dg 1702

Wieczór autorski Swinarskiego i Turwida w Lesznie

W najbliższą niedzielę odbędzie się w Lesznie wieczór autorski Swinarskiego i Turwida, urządzony staraniem miejscowego T. N. S. W.; na wieczór ten złożą się poezje i proza tych dwóch pisarzy wielkopolskich, słowo wstępne wypowie prof. Szpunal.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz ostatni wesoła operetka „Boccacio” z czołowymi siłami, Dyryguje W. Buchwald.

Jutro ostatni występ Wandy Werwińskiej

Świetna primadonna oper zagranicznych Wanda Werwińska, która odniosła w „Zydówce” tak olbrzymi sukces, wystąpi gościnnie raz jeszcze w sobotę w operze „Tosca”, poczem artystka wyjeżdża na kilka miesięcy zagranicę. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański — reżyserja spoczywa w rękach Marji Janowskiej.

Z Teatru Polskiego

Mistrz Ludwik Solski uproszony przez dyrekcję, wystąpi jeszcze dziś i jutro w arcydziele Wyspiańskiego „Wesele”. Występ genialnego artysty obudziły zrozumiałe zainteresowanie, kasa jest w obłożeniu.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 13 bm zgłoszono: Stanisława Karasiakowa z d. Wichlaczówna. 31 l. Marja Tepperowa z d. Leżalanka wdowa. 78 l. Eugenjusz Pewiński 8 dni Hieronim Szafranski, pom. gastronom. 26 lat. Marja Prończianka, służąca. 36 l. Zofja Banaszakowa z d. Grychejanka 34 l. Henryk Bruss 4 m. 25 d. Zbigniew Wacław Kilowski, kierownik magazynu 39 l. Leon Szczepanowski, przemysłowiec. 50 l.

Za ogłoszenia i reklamy, odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ŁOM SŁODOWY
Dra WANDERA

cukierki o niedoścignionej jakości
SMACZNE I ZDROWE.
Wszędzie do nabycia.

nr 5811

TRIOTRON

najtańsze
lampy radiowe
na świecie

nr 5706

Leon Szczepanowski

Współzałożyciel i były udziałowiec, dotychczasowy członek Rady Nadzorczej f-my Polski Wodomierz Sp. z o. o. zmarł dnia 12 października 1933 r.

W Zmarłym straciła Rada Nadzorcza gorliwego i nadzwyczaj ruchliwego współpracownika, o którym pamięć nigdy nie zagaśnie.

Rada Nadzorcza
f-my Polski Wodomierz Sp. z o. o.
Poznań, Grobla 15.

dg 1 771

Leon Szczepanowski

współzałożyciel i członek Rady Nadzorczej firmy Polski Wodomierz Sp. z o. o.

zmarł dnia 12 października 1933 r.

Nieoczekiwana śmierć Jego wywołała powszechny smutek.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd

f-my Polski Wodomierz, Poznań, Grobla 15.

dg 1 772

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 15. bm., o godz. 3,45 z domu żałoby przy ul. Wyspiańskiego nr. 12.

Dnia 12 października 1933 r. zasnął w Bogu, ś. p.

Leon Szczepanowski

założyciel i członek zarządu naszej spółki.

W Zmarłym straciliśmy doświadczonego i wielce zasłużonego kierownika, który dla rozwoju rodzimego przemysłu, położył niestrudzoną pracę. Pamięć Jego pozostanie w sercach naszych na zawsze.

Wytwórnia Krochmalu Ryżowego F. L. Szczepanowski Sp. z ogr. odp.
Poznań, ul. Marszałka Focha 88.

zg 20 146

Dnia 12. b. m., zmarł ś. p.

Leon Szczepanowski

członek Komisji Doradczej Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu.

W Zmarłym Zakład stracił światłego doradcę, oddanego sprawie ubezpieczeń społecznych. dg 1769

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych
w Poznaniu.

Dnia 12 października 1933, zmarł, ś. p.

Leon Szczepanowski

Radca Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy zasłużonego działacza gospodarczego, który w pracach Izby brał żywy udział i położył wiele zasług około rozwoju przemysłu krajowego.

Świetlane wspomnienie o Nim pozostanie na stałe w naszej pamięci. dg 1773

Prezydium Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Wywiad PIECHOCKIEGO to asekuracja od strat

Dnia 12 października 1933 roku, zmarł, s. p.
Leon Szczepanowski
 Członek Zarządu Związku Obrony Przemysłu
 Polskiego w Poznaniu i b. prezes tegoż Związku.

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i przeza-
 nego Członka, który Swą wiedzę i niezmordowa-
 ną pracę oddawał stale na usługi naszego
 Związku, Cześć Jego pamięci!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego
 w Poznaniu.
 zg 20 145

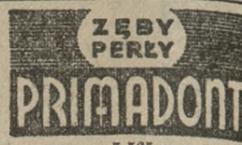
s. p.
 z hr. Bylandt-Rheidtów
Franciszka Małachowska
 żona pułk. W. P.

przeżywszy lat 47, zmarła nagle w Poznaniu dnia 12 października 1933
 roku. Ekspozycja zwłok do grobowca rodzinnego we Lwowie i pogrzeb
 odbędzie się dnia 14 października r. b. we Lwowie.

W ciężkim smutku pogrążona
 rodzina.
 zg 20 142

Osobne zawiadomienia nie będą rozsyłane.

RESTAURACJA „POD STRZECHA”
 Specjalności w sobotę 14 bm.
PROSIAK z RUSZTU
 Mostek wołowy peklowany
 Dobrze pielęgnowane piwa
 Huggera — Kobylepolskie,
 Żywieckie i Pilsner Pra-
 zdzrój. zr 20 140

Ogródek działkowy!
 altana krzewy i drzewa na
 sprzedaż. Łukaszczyca 6. m. 17.
 zd 76 434

TABARIN

Restauracja - Winiarnia
 Plac Wolności 17

Najwytworniejszy lokal nocny.

Codziennie od godz. 9-tej wieczorem

Występy artystyczne
Dancing towarzyski

Zmiana programu co 1-go i 15-go.

— **W niedziele i święta** —
Five o'clock Tea. Ceny niskie.

W środę, dnia 11 października 1933 roku,
 krótko po północy, rozstała się z tym światem
 niespodziewanie, po krótkich, ciężkich cierpie-
 niach, opatrzona Sakramentami św., moja uko-
 chana żona, nasza najdroższa mateczka, droga
 córka nasza, siostra, synowa, bratowa, szwa-
 gierka i ciocia, s. p.

z Górskich
Stefanja Bukowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 15. b. m.,
 o godz. 16-tej ze Zakładu Przemienienia Pań-
 skiego przy pl. Bernardyńskim na stary cment-
 tarz św. Małgorzaty, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni
 mąż z dziećmi i rodzina.
 zg 20 147

Na Jadwinie i Terenie

polecam nasze znane z dobroci
CZEKOLADKI
 po 4,00 — 5,00 — 6,00 i 7,50
 za 1/2 kg (500 gram.)

Walerja Patyk

Aleje Marcinkowskiego 6 Ul. 27 Grudnia 3

„MOULIN ROUGE”

W każdą sobotę, niedzielę i święta
 w prześlicznych lokalach parterowych i I. piętra
FIVE O'CLOCK TEA z całkowitym programem.
 Ceny niskie. — Wstęp wolny. — 2 orkiestry.
 Rutynowani tancerze dla Pań do dyspozycji.
 Pg 5 028-41 92

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych Te wspaniałe
 anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawi-
 się nie kupi. Cena 18 90 zł. **Mał, Poznań, Składowa 5/7.**
 dg 1600

SKŁAD

w Inowrocławiu o dwóch dużych oknach wystawnych przy
 głównej ulicy (brak eleganckiego obuwia), nadający się też na
 inne branże jest zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do 20. bm.
 przyjmuje St. Jurkowska, Inowrocław, Król. Jadwigi 34.
 dg 1766

W rejestrze spółdzielni Liczba 236 wpisano dnia 5
 września 1933 przy spółdzielni: Spółdzielnia Spożywcza
 Polskich Nauczycieli Szkół Powszechnych w Poznaniu z
 ograniczoną odpowiedzialnością Poznań, że likwidację
 ukończono, spółdzielnię wykreślono. Poznań, dnia 6 paź-
 dziernika 1933 Sąd Grodzki. ng 5640

Dr. med. Tadeusz Frąckowiak

b. st. asystent kliniki Neurologiczno - Psychiatrycznej
 Uniw. Jagiell. w Krakowie
 b. kierownik oddziału dla dzieci trudnych do prowa-
 dzenia i poradni przeciwalkoholowej tejże kliniki
specjalista chorób nerwowych

osiedlił się
 w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 20 I. p. Tel. 5830
 Przyjmuje od 3 — 6 po południu.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde
 dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo,
 i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogło-
 szenie nie może przekraczać 100 słów, w tem
 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2305, z 21205, d 1811
 i t. d. = 1 słowo.
 Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE

Okulary „Opto - Orlicki”
 Poznań, św. Marcina 77 przy pl.
 św. Krzyskim. Nowy zakład.
 Nowe ceny. zdg 75 889

Maszynę
 szewska Singera cylindrowa lat-
 kowa okazynie sprzedam. Po-
 polińskich 8 a, mieszka 3. Wilda.
 zdg 76 202

Meble
najtaniej A. Baranowski
 Poznań, Pogórna 13
 Pg 4795-23,59

80 móróg
 pszennej boraczanej 35 000 wpła-
 ty 10 000, blisko Poznania. Zna-
 czek, Jasiak Półwiejska 21, mie-
 szkanie 25. zdg 76 330

Plaszcze
**damskie, ka-
 pelusze oraz
 obsady
 futrzane**
 w olbrzymim wybo-
 rze przy cenach naj-
 niższych specjalny
 dział miarowy pole-
 ca Szczańska
 Ska. Wodna 1 —
 Przyjmujemy asy-
 gnaty „Kredytu”
 Pg 4 829/30-41,91

Bernardyn
 (suczka) czujny bystry śliczny
 okaz. duża rasa siedemnastomie-
 sieczny zaraz sprzedam. Oferty
 Oredownik dg 75 823

Gramofony — najtaniej
 Płyty Odeon 3,50. F. Balon Wo-
 śna 12. zdg 74 992

Najszcześliwsze

losy pierwszej klasy nabyć można
 tylko w kolekturze Kędziory Sje-
 roca 5/6 narożnik Nowej Dużo
 wyczerpanych 10 000: 5 000: 3 000:
 2 000 zł. zdg 63 537

Kartofle
 2 zł centnar dostarcza w dom. —
 Maj. Przybroda, p. Rokietnica.
 zdg 74 548

Skład
 spożywczy, pieczywa, 2 pokoje
 kuchnia, dzielnica mocno za-
 mieszkała, sprzedam Marszałka
 Focha 39, mieszkanie 17.
 zdg 76 465

Pianino
 zagraniczne krzyżowe, czarne. —
 Sierżalowa 7. m. 22
 zdg 76 456

Kolnierz
 szary lis tanio. Słowackiego 37.
 Plucińska. zdg 76 471

Meble
najtaniej u Bakosia
ul. Wenecjańska 1
 Most Chwaliszewski przy Krzy-
 żu. zdg 73 679

Wymianę zboża
 oraz skład maki dobrze prosperu-
 jące kompletnie urządzeniem,
 towarem telefonem sprzedam.
 Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 440

Sypialnię
 mahoni inkrustowaną i dąb tanio
 sprzedam. Mostowa 5 a mieszka-
 nie 9. rg 3 814

Motocykl
 B M W. 750 cc. 18 K. M. ma-
 lo używany sprzedam tanio lub
 zamienię mały samochód Zgło-
 szenia Kurjer Poznański
 zdg 75 541

Służąca

do wszystkiego z dobrem gotowa-
 niem na prowincję referencje
 wymagane Zgłoszenia Czernieje-
 wo skrzynka pocztowa 1. dg 1 764

Skład
 galanterijny ruchliwej ulicy —
 Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 426

Uwaga!
 kupię kilka używanych kompletnych
 sypiałek jadalni pokoi me-
 sskich, lampy kryształowe, wszel-
 kiego rodzaju i piece najwzysze
 ceny. Polski Dom Komisowy
 Woźna 44. zdg 75 024

Magazyn mebli
Józef Baranowski
Wrocławska 19
 Ceny najniższe. Pg 4798-33,97

Kolonjalkę
 dobra sprzedam. Adres Kurier
 Poznański zdg 75 749

Pięt taśmowa
 prawie nowa (80-ka) sprzedam.
 Górczyńska 14, parter.
 zdg 71 714

Fortepian
 Bechstein Blüthner kupi go-
 tówka Betting Leszno
 zdg 73 931

Skład
 kolonjalny dobrze zaprowadzony,
 z dużym dwupokojowym mieszka-
 niem od zaraz na sprzedaż. —
 Adres wskazać Kurjer Pozn.
 zdg 76 176

Pianino
 bardzo dobre sprzedam korzystnie
 Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 182

Kolonjalkę
 mieszkaniem tanio sprzedam.
 Adres Kurier Pozn. zdg 76 186

Fabryka mechaniczna

w Poznaniu z powodu wyjazdu
 jest bardzo korzystnie do naby-
 cia Oferty do Kurjera Poznań-
 skiego zdg 75 320

„Emcha”
 Fabryka wyro-
 bów blaszanych.
 Poznań, Górna
 Wilda 149 tele-
 fon 77-41 wyko-
 nuje wszelkie
 wyroby blaszane
 wchodzące w za-
 kres opakowania
 dg 1704

Dom
 składem w Rawiczu przy rynku
 natychmiast do sprzedania. cena
 10 000 zł. drugi dom 2 mieszkań,
 wszelkie wyroby z piekarnym orze-
 dem. cena 15 000 zł. Informacji
 udzieli Fr. Kulczak, Rawicz, Ko-
 lejowa 23. zdg 76 230

Kolonjalkę
 z pokojem srodmieściu sprzedam
 spieszenie. Oferty Kurjer Pozn.
 zdg 76 241

Futro
 damskie piżmowce tanio. Stru-
 sia 7. l. zdg 76 191

Morgowe parcele
 budowlane, zdrowe dzielnice —
 Plan przez Magistrat Poznania
 zatwierdzony. Komunikacja na-
 razi autobusy Poznań — Oborniki.
 Paluch, Piątkowo — Poznań
 zdg 76 192

Blurko
 mahoniowe. Matejk 50. m. 5.
 zdg 76 205

Skład
 kolonjalny z mieszkaniem dwa
 pokoje kuchnia sprzedam Adres
 Kurjer Poznański zdg 76 208.

Fortepian

okazynie sprzedam. Wały Le-
 szczyńskiego 2. m. 9. zdg 76 149

Parcela
 ul. Grunwaldzka 6,50 m kw. —
 Zwierzyniecka 8 m 8. —
 zdg 76 136

Kolnierz
 wyroby wyjątkowo ładny oka-
 zycznie. Romana Szymańskiego 9.
 m. 11. godz 4—6. zdg 76 135

Okazynie
 sprzedam szafkę lekarską i stół
 operacyjno-opatrunkowy Leszno
 ul. Średnia 10. zdg 76 125

Willa
 Puszczykowie, 2 morgi ogrodu,
 cena 15 000. Oferty Kurjer Poz-
 nański zdg 76 165

Skład
 kapeluszy i towarów krótkich
 sprzedam korzystnie. Focha 32
 zdg 76 168

Skład
 kolonjalny mieszkaniem, maglem,
 towarem sprzedam Adres wska-
 że Kurjer Pozn. zdg 76 268

Kolonjalkę
 obrót 100 000 zł rocznie korzystnie
 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
 zdg 76 265

Radjoodbiornik
 prad zmienny, pierwszorzędny,
 tanio. Gwarna 11. m. 9.
 zdg 76 370

Leżanka
 szafa inne przedmioty. Śniadec-
 kich 16. m. 9. zdg 76 392

Maszynę
 okrągłą czółenka, Singera, dobra,
 tanio. Szewska 11. m. 4.
 zdg 76 290

Koń

całem zaprzęgam, korzystnie na
 sprzedaż. Strzelecka 15. kiosk.
 zdg 76 207

Partję
 meklich płaszczy razem lub pole-
 dyńczo, okazynie sprzedam.
 Zgłoszenia Fischer, Stary Rynek
 91, konfekcja dziecięca.
 zdg 76 311

13 móróg
 ziemi ogrodowej, blisko Pozna-
 nia, szosie okazynie właściciel.
 Oferty Kurjer Poznański
 zdg 76 333

Sklep
 tytoniu i papieru srodmieście Po-
 znaniu sprzedam 2 000 zł. Zgło-
 szenia Kurjer Poznański
 zdg 76 325

Młyn motorowy
 przemiał na dobie 10 ton, nowo-
 czesnie, automatycznie urządzone,
 w dużej kościelnej wiosce, około
 4 000 mieszkańców na Pomorzu,
 gdzie dworzec, szkoła, apteki itd.
 na miesiąc, dobra okolica, bez
 konkurencji, zabudowanie ma-
 sywne w najlepszym porządku
 jest zaraz korzystnie do naby-
 cia. Cena i wpłata według ugody.
 Oferty kierować do Kurjera
 Poznańskiego zdg 76 341

Alfa, Szkoła 10
Pizuterja — Papeterja
 narożnik Jaskółczej. zdg 76 249

Wyroby alabastrowe
Albuny, Ramki, Berety
 wielki wybór — ceny niskie.
 zdg 76 349

4 000 zł
 parcela blisko kościoła Łazar-
 skiego tramwaju na spłaty
 flektanci złoza oferty Kurjer Pz-
 znański zdg 76 390

Samochód
osobowy, kryty Fiat bardzo dobrze utrzymany — korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 421

Sprzedaje
używane krzesła, stoły, leżanki różne inne rzeczy. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 482

Pokój
męski i sypialnia od 3-8, Grunwaldzka 20 a m. 7. zdg 76 131

5. KUPNA
Powszechny Atlas
geograficzny (duży) Romera kupie Zgłoszenia z najniższą ceną do Kurjera Poznańskiego pod zdg 72 889

Kupię
psa młodego czystej rasy pin-czerka. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 76 162/3

Beczki
do ryb kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 223

Samochód
dodatkowych warunków kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 76 137

Domek - wille
2-3 mieszkaniowy z ogrodem w Poznaniu lub blisko kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 159

Kamienice
lub wille nowa pewny dochód 250-300 miesięcznie kupię. wpłata 20 000 zł. Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer Poznański zdg 76 161

Piecok
gazowy pokojowy kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 293

Wózek
dziecięcy dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 292

Maszynę
do pisania kupię używaną. Oferty podaniem ceny i marki Kurjer Poznański zdg 76 146

Pianino
używane dobrym stanie kupię. gotówka około 500 Oferty Kurjer Poznański zdg 76 134

Kupię
siadła kolonialny z wyszynkiem wódek i piw w małym miasteczku Oferty podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 76 127

Rower
używany kupię tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 276

Singera
maszynę szwacką słupkową kupię. Zgłoszenia cena do Kurjera Poznańskiego r 3797

6. KAMIENICE
Wille w Niemczech
sprzedam lub zamienie na posiadłość w Poznaniu. Kwiatowa 4, mieszkaniowa.

Kamienice
sprzedam 80 000, wpłaty 50 000. Malecki Rybaki 20 a. zdg 76 285

Kamienice
Stary Rynek dochód 15 000. 2 fronty obzerno ubikacje na parterze wolne, tanio sprzedamy. — Osiedle i Pfitzner. Poznań. Grobla 23 a. zdg 76 407

7. PIENIADZ
3 do 4 000 zł
na pierwszą absolutnie pewną hipotekę posiadłości rolnej poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 636

Dziewczyna
poszukuje posady jakiegokolwiek bądź pracy, najchętniej do mistrzyni krawieckiej. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 76 371

6 000
pożyczki na nowowbudowany dom poszukuję. Dom w zastaw. Stanisław Dabrowski. Zegrze pod Poznaniem, ul. Wawrzyńca. zdg 76 391

Za 500
pożyczki dam w śródmieściu ładny pokój słoneczny, frontowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 490

8. DO WYNAJĘCIA
Dwupokojowe
40 Marcina przy Wildzie 55 miesięczna dzierżawa. Weksze Rex. sw. Marcin 33 - 4. zdg 76 813

Pięciopokojowe
Matejki 5 (od Grunwaldzkiej) III piętro. Weksze m. 14. zdg 72 814

2 pokoje
frontowe sw. Marcina na biura zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 822

Sześciopokojowe
II piętro blisko parku Wilsona. słoneczny komfort — centralne wodne ogrzewanie, wolne I lista — Zgłoszenia gospodarz Kochanowski 4 m. 2. zdg 76 100

5
pokojowe dużym owocowym ogrodem do wynajęcia I. II. Knapowski 23.

Komfortowe
4 pokojowe mieszkanie z kuchnią, łazienką, pokojem dla służącej i przynależnościami. III. piętro. Marsz. Focha. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 224

Dwupokojowe
za dzierżawę wskaze Rex. Marcina 33 - 4.

3 pokoje
kuchnia łazienka, pokój dla służącej do wynajęcia w nowej wili w Puszczykowie. Danecka Puszczykowie, ul. Wysoka w pobliżu leśniczówki zdg 76 100

6 pokojowe
komfortowe. Matejki 170 miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 244

2
pokoje umeblowane używaniem kuchni ewentl. pokój próżny — elektryczność łazienka I lista — da Sołacz Plac Spiski 1. I. zdg 76 143

Mieszkanie
2 pokoje umeblowane, elektryczność używalność łazienki kuchni, ogrodu ewentualnie obiadu. Wojska 1. zdg 76 121

Mieszkanie
dwupokojowa kuchnia z meblami lub bez za zwrotem kosztów renowacji 450 zł Zgłoszenia Polski Dom Komisowy. Woźna 44. zdg 76 120

Dwupokojowych
pięć mieszkań nowoczesnych słonecznych parkiet, czynsz miesięczny. Dozorca Grześkowiak, Łanowa 21 (Wilda). zdg 75 514

Dwupokojowe
z kuchnią, przedpokój, światło elektryczne, woda w domu, piwnica. Zgłoszenia Puszczykowie, Poznańska 11. zdg 76 264

3
pokoje komfortem, ulica Grunwaldzka od właściciela. Tomczak, Wierzblicie 31. zdg 76 335

Pięciopokojowe
śródmieście 140 miesięcznie wskaze „Domus”. plac Wolności 14 a. zdg 76 495

3 pokoje
kuchnia nadające się na biuro lub mieszkanie od gospodarza. Nowy Rynek 13. m. 7. Zgłoszenia 4-5. zdg 76 878

Mieszkania
różnych wielkości Zwiaz. Gosp. Wojciecha 2. m. 1. zdg 76 884

Ośmiopokojowe
mieszkanie — komfort. Mickiewicz 28, wydzierżawi gospodarz. Wiadomość portier. zdg 76 458

Pięciopokojowe
komfortowe, I piętro, zgróy. — Działyńskich 7, mieszkaniowa 7. zdg 76 445

3
pokojowe łazienka I piętro, słoneczne dom nowy. Wiadomość stróż Gen Umńskiego 19. zdg 76 481

2 pokoje
kuchnia, komfort. Osiedle Warszawskie Kolska 22. zdg 76 478

Dwupokojowe
na „Osiedlu” Poznańskiej Kolei Elektrycznej przy ul. Bukowskiej przy Radjostacji. Zgłoszenia adm. domów P. K. E. Gajowa 1 dę 1767/8

9. SZUKA MIESZK.
4 pokojowe
komfortowe z łazienką balkonem słonecznym śródmieściu — szukam zaraz. Dzierżawę zapłać zgróy Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 73 998 Pośrednicy wykluczeni.

2 pokojowe
z łazienką szuka oficer lotnik z prostą do gospodarza przy ulicy Dabrowskiego lub w najbliższej okolicy Oferty Kurjer Poznański zdg 75 680

2 pokoi
kuchni szuka urzędn. państw. wprost od gospodarza za miesięcznym czynszem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 291

Czteropokojowe
Łazarz Wilda wyższy urzędnik rok naprzód Oferty Kurjer Poznański zdg 76 137

Pokoju
kuchni wprost od gospodarza — plac zgróy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 129

Urzędnik
kolejowy poszukuje 3 pokoje kuchnia, gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 356

Urzędnik
szuka 2 pokoi kuchni, place ewentualnie czynsz zgróy. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 889

Szukam
mieszkania 2 pokojowego z kuchnią próżną od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 461

10. ZAMIANA MIESZKANIA
Zamienie
4 pokoje komfortowe I p. na dwa lub oddam. Plac Nowomiejski 10b, m. 5. zdg 76 201

11. POKOJE UMEBL.
Dwuosobowy
Polna 13 - 19 zdg 75 270

Pokoje
najchętniej studentom. Marynarska 3 I od ogrodu. zdg 75 714

Niekrepujący
dwi-jednospobowy. Kanałowa 7 mieszkaniowa 8 zdg 75 786

Inteligentnym
taniec Wielkie Garbary 4 - 8. zdg 75 600

Pokój
z elektrycznością. Karwowskiego 22. m. 4. zdg 76 177

Miły
dwuosobowy. Skarbowska 2. mieszkaniowa 10. zdg 76 170

Balkonowy
Wielka 17. m. 14. zdg 76 184

Pokój
osobne wejście. Samolińska. Mostowa 3. m. 9. zdg 76 216

Pokój
panom lub pani wejście klatka schodowa zaraz. Koch. Łukaszczyca 24. m. 2. zdg 76 226

Frontowy
wolny. Mostowa 37. m. 8. zdg 76 231

Czysty
frontowy. Działyńskich 2. m. 5. zdg 76 234

Pokój
wolny. Wierzblicie 55. m. 3. zdg 76 242

Centrum
2 panom zaraz. Kreta 23. m. 7. zdg 76 248

Niekrepujący
jedno dwuosobowy. Górna Wilda 15 - 6. zdg 76 263

Kulturalnej
osobie. Skarbowska 8. mieszk. 4. zdg 76 256

Gwarna
17 - 9. zdg 76 253

Dwuosobowy
pościel pożądana od 15. 10. Szymanieckiego 9. m. 8. zdg 76 254

Inteligentni
ciepły pokój. Maleckiego 27. II. zdg 76 249

Klatki
pokój ładny zaraz do wynajęcia. Ogrodowa 20. m. 5. dę 1 760

Dwuosobowy
Skrzyta 14 - 9 zdg 76 295

Ratajczaka
II a. 5 wejście. 85. zdg 76 294

Klatki
frontowy, pościel pożądana. — Szwajcarska 12 a. m. 6. zdg 76 288

Frontowy
dla dwóch panów. Wierzblicie 13. m. 4. zdg 76 287

Pokój
umeblowany. Szwajcarska 19. m. 2. zdg 76 290

2 pokoje
używane kuchni, meble lub bez. Matejki 59. m. 5. zdg 76 206

Pokój
panna. Stroma 6 m. 9. zdg 76 212

Niekrepujący
tani jedno — dwuosobowy lub małżeństwu. Spokoina 27 m. 5. zdg 76 148

30,-
elegancki. Spokoina 21 - 6. zdg 76 133

Strzelecka
31 mieszkaniowa 7 dwuosobowy, ciepły. zdg 76 320

Frontowy
duży. Rybaki 12 m. 24. zdg 73 319

Solidnemu
solidnym słoneczny czysty — Szwajcarska 24 m. 4. zdg 76 316

Pokój
dwuosobowy. Długa 3. mieszk. 18 zdg 76 315

1-2
czysty, słoneczny parter front. elektryczność niekrepujący. Kanałowa 3, mieszkaniowa 2. zdg 76 166

Parter
frontowy, elektryczność. Sw. Wojciech 8 - 3. zdg 76 282

Słoneczny
2 panom — panon. Ogrodowa 15. 8. zdg 76 281

Dziecięcy
wózek duży sprzedam. Mickiewicz 11. m. 2. zdg 76 279

Pokój
wynajme, elektryczność, łazienka. Ratajczaka 27. m. 5. zdg 76 273

Dwuosobowy
elegancki. Skarbowska 4, mieszkaniowa 14. zdg 76 337

Pokój
centralne, elektryczność. Sniadeckich 13 - 6. zdg 76 336

Pokój
dla jednej lub dwóch panienek. Marszałka Focha 76 m. 16. zdg 76 331

Dwuosobowy
ogrzewanie Szkoła 9. m. 8. Pę 5017-57.100

Frontowy
Stroma 26. - 5 zdg 76 332

Pokój
słoneczny, front, plac Świętokrzyski zaraz. Podgórna 14. m. 1 zdg 76 326

Panience
Józefa 9 - 9 zdg 76 324

Ładny
czysty dwuosobowy Sniadeckich 15. m. 3. zdg 76 347

Pokój
jedno-dwuosobowy utrzymanie, bez. Staszica 14. m. 7. zdg 76 350

Pokój
słoneczny, studentom. Zielona 3. m. 8. zdg 76 352

Klatki
elegancki Prusa 17, mieszkaniowa 3 zdg 76 355

Pokoik
Szwajcarska 19 mieszkaniowa 7. zdg 76 423

Duży
frontowy utrzymaniem. Kreta 6 - 5. zdg 76 422

Panu
sw. Józefa 3 m 10 zdg 76 408

Pokój
Półwiejska 11. m. 17. zdg 76 403

Tanio
Skarbowska 14. m. 18. zdg 76 404

Umeblowany
wygodny. Woźna 18. m. 9. zdg 76 491

Gołębia
4 - 4. zdg 76 489

Dwuosobowy
frontowy centr. Gajowa 4 - 10. zdg 76 488

Pokój
Wielkie Garbary 5. m. 10. zdg 76 487

Przyjezdny
dwuosobowy, słoneczny, centralne, utrzymaniem. Dabrowskiego 29. mieszk. 7. zdg 76 483

Młyńska
12. I. prawo, pokój zdg 76 377

Pokój
Ratajczaka 14. Adamczyk. zdg 76 379

Pokój
Jeżycka 45. m. 7 narożnik Mickiewicz. zdg 76 380

Dwuosobowy
miły dobre utrzymanie. Ratajczaka 15. m. 3. zdg 75 820

Dwuosobowy
słoneczny. Waly Jadwigi 1 - 9, przy Półwiejskiej. zdg 76 396

Ładny
czysty, ogrzewany, elektryczność. Sniadeckich 23. m. 3 zdg 76 391

Na
wspólny pana. Kopernika 2. m. 7. zdg 76 382

Kwiatowa
9. mieszkaniowa 12, panom. zdg 76 416

Centrum
dwuosobowy wygodami, obiady. Składowa 1, parter, II. wejście. zdg 76 411

Miły
czysty, słoneczny, kulturalnym domu. Długa 4 - 10. zdg 76 508

Utrzymaniem
27 Grudnia 4 - 4. zdg 76 454

Waly
Zygmunta Augusta 2 m. 4. zdg 76 448

Pokój
słoneczny dwa lub jedna utrzymaniem bez zaraz. Wierzblicie 2 mieszkaniowa 6. zdg 76 437

Pokój
Wielkie Garbary 48 mieszk. 18. rg 3 821

Dwuosobowy
komfortowy Plac Bernardyński 4 mieszkaniowa 3 rg 3 816

12. SZUKA POKOJU
Taniego
szuka solidny pan. Dabrowskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 178

Dwuosobowego
blisko uniwersytetu, elektryczność, używaniem fortepianu. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 76 235

Bezdzieln
czystego zgróy. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 237

Małżeństwo
pokój do 25.-. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 258

Pokoju
kuchnia lub pokój poszukania bezdzietni. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 252

Eleganckiego
śródmieściu 2 panów. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 207

Pokoju
słonecznego do 40 zł poszukuje pani. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 171

Bezdzieln
inteligentne małżeństwo szuka próżnego lub umeblowanego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 76 116

Studentki
poszukują dwuosobowego, czystego, ciepłego, niedrogiemu Jeżyce centrum. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 76 395

Urzędniczka
śródmieściu, elektryka 30 zł. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 387

Studentka
poszukuje pokoju czystego, ciepłego, niedaleko Minusa. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 76 457

Niekrepującego
cichego pokoju poszukuje student. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 76 439

Bezdzieln
taniego używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański rg 3 815

Studentka
poszukuje pokoju z pianinem — Oferty Kurjer Poznański dę 1 761

13. LOKALE
Skład
i warsztaty każde z osobna do wynajęcia Półwiejska 30. zdg 76 154

Ubikacje
przemysłowa około 50 mtr. potrzebne. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 76 214

2 pokoje
frontowe sw. Marcina na biura zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 822

Biuro
na parterze do wynajęcia. Skarbowska 7. m. 4 zdg 76 376

Kiosk
urządzeniem wydzierżawie. Żydowska 33. zdg 76 399

2 - 3 pokoi
mniejszych na biura, telef. lub bez centrum poszukuje zaraz lub I. solidny płatnik. Oferty podaniem czynszu Kurjer Poznański zdg 76 388

Skład
nowoczesny urządzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 76 495

Ubikacje
handlowe, przemysłowe fabryczne składnice wydzierżawi gospodarz. Wielkie Garbary 39. rg 3 813

14. DZIERŻAWY
Restauracja
i kawiarnia do wydzierżawienia. Wielu n/Notecia, ul. Kościuszki 38. zdg 76 130

Skład
z mieszkaniem przy najruchliwszej ulicy do wydzierżawienia. Koscian. Poznańska 30 m. 5. zdg 76 126

Domek
szopy stałnie 6 móg ogrodu Poznaniu wydzierżawie. Adres Kurjer Poznański zdg 76 167

Składy
przy ul. Wielkiej i Słusarskiej wydzierżawie. — Wilamowski, Wielka 22. zdg 76 364

Ubikacje
stodoła, stajnie, chlewy wydzierżawie. Debiecka 24 zdg 76 414

Plac
wegli od właściciela Oferty Kurjer Poznański zdg 76 464

16. OSOBISTE
Unieważniam
wkradł osobisty oraz wszelkie dokumenty skradzione w kościele sw. Marcina. Salomea Madejówna. Ohludowa. zdg 76 181

Nowa kolektura nowe szczęście
Losy do 28 Loterii poleca Księgarnia Dippla, plac Wolności 11 zdg 76 321

20 LICYTACJE
Młyn motorowy
o możliwości przemiatu ca 20 ton na dobe, położony przy Warszawie, sprzedany będzie na licytacji sądowej w dniu 7 listopada 1933 r. Informacji udzieli firma Bracia Wiechert, Tow. Kom., — Starogard (Pomorze). zdg 76 339

22 ROZMAITE
Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze pietro lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego zdg 72 959/60/61

Kwartet
pierzworzędny potrzebny od 1. XI 33. Podanie instrumentów i gaży, dołączając fotografie utrzymanie i mieszkanie wolne. Zgłoszenia Hotel pod Białym Orłem, Września, ng 5 919

Orkiestra
dęta, rżnięta 5-6 osób na 12 listopada od 15-tej do Rokietnicy potrzebna. Warunki Kurjer Poznański zdg 76 174

Orkiestry
kwartet z podaniem warunków poszukuje Kabaret „Pomorzanka”, Gdynia, ng 5 924

TEATRY

Poznań, piątek, 13. 10.
TEATR POLSKI: Dziś — „Wesele” Wyspiańskiego. Gościnne występy mistrza Ludwika Solskiego

TEATR WIELKI (Opera) Dziś „Boccacio” z Jadwigą Fontanową.

Sobota, 14. 10. ostatni gościnny występ Wandy Werwińskiej w operze „Tosca”.

Niedziela, 15. 10. godz 8: „Carmen”, w roli tytułowej Janina Hupertowa.

TEATR NOWY: Dziś „Kocham Cię i będziesz moja” występ Antoniego Fertnera

Sobota, 14. 10. „Kocham Cię i będziesz moja” występ Antoniego Fertnera.

Niedziela, 15. 10. o godzinie 3:30: „Ten stary wariat”, po cenach znizowanych z występem Antoniego Fertnera.

Niedziela, 15. 10. o godz. 8: „Kocham Cię i będziesz moja”, występ Antoniego Fertnera.

TEATR NOWOŚCI: (Operetka) ul. M. Pocha 4, telefon 70-83. Dziś: jutro i niedziela: „No, no, Nannette”, występy p. Kraszewskiej, Skalskiej, Larys-Sawinśkiej i Tokarskiego.

Niedziela, 15. 10. godz. 16: specjalne przedstawienie popołudniowe w obsadzie premierowej.

Bydgoszcz, sobota, 14. 10.
TEATR MIEJSKI: „Jimby” premiera.

Niedziela, 15. 10. o godz. 4 po poł.: „Mysz kościelna”.

Niedziela, 15. 10. o godz. 8 wiecz.: „Jimby”.

KINA

Poznań, piątek, 13. 10.
APOLLO: „King Kong”. CORSO: „Dzikuska” oraz „Miłość w pełnym galopie”.

COLOSSEUM: „Głos Pułstyni”. METROPOLIS: King Kong. ORZEL: „Ludzie Szakale” i „Zapaśnik z Przypadku”.

ODEON: „Niebieski Motyl”. PROMIEN: — „Niewolnica Szeika” i „Na Ognistym Smoku”.

RENAISSANCE: „Pod fałszywą flagą”. ROXY: „Obraz Majestatu”.

SFINKS: „Kobiety bez przyszości”. SŁONCE: „Kawalkada”.

TECZA-Lazarz: „Arsen Lupin”. TECZA - Włda: „10% dla mnie”.

WILSONA: „Kongres Tańców”.

Bydgoszcz, sobota, 14. 10.
ADRIA: „Noc w Kairze” z Ramonem Navarro.

APOLLO: „Miłość na rozkaz” „Aniołowie pckoju” i „Wesoły bar”.

BALTYK: „Pat i Patachon, jako ludożercy”.

KRYSTAL: „Zdobycie cię muszę” z Janem Kiepurą w roli głównej.

MARYSIENKA: „Człowiek-małpa” oraz „Trzej przyjaciele”.

REWJA: „Kobiety, nie grzesz” i polski film „Szyb L. 23”.

SŁONCE: „Błękitny walec” i „Klub Pickwicka”. WOJSKOWE: 13. 14 i 15 bm.: „Rinaldo Rinaldini”.

Kwartet
koncertowo-dancingowy pierwszorzędny, artystyczny, instrumentacja nowoczesna. Wyborowy repertuar, śpiew, humor, temperament wolny od 1 listopada. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 533

Lekcyj
gry fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka (członek Zw. Muzyki i Pedagog. — Aleje Marcinkowskiego 1. I III mieszkanie 8. zdg 76 314

26. ROZRYWKA
Miły
nobył poleca restauracja Pol-wiejska 5. ceny kryzysowe. zdg 76 259

Kobieta
bez przyszłości — Joan Crawford Clark Gable jeszcze tylko dwa dni „Kino Sfrink”. zdg 74 698

Kino „Orzeł”
„Ludzie szakale”, Tom Tyler — „Zapaśnik z przypadku” Ben Sullivan. zdg 76 353

Miły
wieczór spędzisz w Londyńskiej. Maszalarska 8 koncert artystyczny, dancing. zdg 76 419

27. SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Dziewczyna
młodsza z prowincji, uczciwa — skromna, poszukuje posady do lekkich prac domowych i do dzieci bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 303

Uczciwa
sumienna dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 358

Ogrodnik
kawaler z kilkoletnią praktyką poszukuje posady jako samodzielny lub pomocnik od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 769

Uczciwa
wiejska służąca szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 452

Dziewczyna
z dobrymi poleceniami poszukuje posady lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 525

Inteligentna
osoba, lat średnich skromnych wymagań, muzyczna, znająca język niemiecki, prowadzenie kuchni przyjmie posadę zarządczyni domu wychowawczyni do towarzyszywa lub podobną zaraz, ewtl. później. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 702

Inteligentna
panienka z praktyką wychowawczą poszukuje posady do dzieci. Łaskawe oferty proszę kierować Kurjer Pozn. zdg 76 220

Dwie
dziewczyny poszukują posady do restauracji lub kawiarni, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 221

Krawcowa
dobra domowa 2 z dziećmi szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 76 222

Pielęgniarka
z rocznym kursem i praktyką, szuka posady do niemowlęcia od zaraz. Barbara Marcinkowska, Kościeln. Kościelna 4, m. 5. zdg 76 227

1 000 zł
kaucji za stałą posadę biurową złoży były nauczyciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 228

Szofer
poszukuje posady prywatnej 3 lata praktyki bez wypadku małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 229

Dziewczyna
uczciwa, ze skromnym gotowaniem poszukuje jakiegokolwiek posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 238

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 239

Panienska
z sżciem poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 155

350
pomocnik kolonialista z ukończoną szkołą handlową, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 247

Rządca admin.
rutynowany fachowiec przyjmie z dniem 1 stycznia odpow. stanowisko na większym majątku w Wielkopolsce lub Kongresówce. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 118

Poszukuję
posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 189

Prania
lub posługi od południa szuka czysta, polecona. Kowalska, 27. Grudnia 2, m. 8 u Marciniak zdg 74 664

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 444

Cukiernik
poszukuje wypomóżki u piekarzy. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 479

Dziewczyna
uczciwa szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 469

Przychodnia
gotowaniem na cały dzień Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 462

Pokojówka
z sżciem i prasowaniem sżtywnej bielizny poszukuje posady zaraz lub od 1 listopada. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego w Koźminie. ng 5 922

Zbożowiec
młody poszukuje posady na skromnych warunkach Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 5 921

Uczciwa dziewczyna
inteligentna, z dobrem gotowaniem poszukuje posady, obojętnie gdzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 232

Posługi
całodziennej z praniem, gotowaniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 260

Dziewczyna
cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 257

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 290

Kucharka
poszukuje posady od 15 lub 1-go. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 236

Poszukuje
posady, 8 letnie świadectwa. — Oferty Kurjer Poznański zdg 76 195

Osoba
starsza, żwawa, rozumie dobrą kuchnię zaprawy, sżtywne bielizne długoletnie świadectwa sżuka posady pana, pani lub starszego państwa, małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 196

Panienska młoda
z porządnej rodziny z dobrem świadectwem, szuka posady pokojowej lub do dzieci. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 76 336

Poszukuje
posady do wszystkiego na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 151

Posady
poszukuje woźnego lub innej — złożyć kaucję na życzenie. Sżeszne oferty Kurjer Poznański zdg 76 144

Panienska
z wykształceniem gimnazjalnym i szkoła gospodarcza w Kuźnicach (Zakosane) poszukuje posady naichetniej u starszej samotnej pani. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 76 138

Bona
lepsza młoda dziewczyna dobrymi świadectwami gotowaniem sżuka stałej posady lepszego państwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 110

Rządca rolny
rutynowany, wykształcony 14-letnia praktyka wzorowych warstwach rolnych hodowlanych, (kawaler) oparty na prima referencjach znanych pp. Ziemiań, Pomorza polecony jako energiczny, sżeszty organizator rolnictwa, dobry hodowca i inwentaryzator poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 164

Cholewkarz
pierzworzędny poszukuje posady Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 76 169

Dziewczyna
z długimi świadectwami szuka posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 310

Krawcowa
pierzworzędna, biegła, szuka posady w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 431

Samochód
kryty oddam na wjazd 25 groszy kilometr. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 429

Dziewczyna
uczciwa, zaufana z dobrem gotowaniem, prasowaniem sżtywnej bielizny, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 425

Służąca
umiejąca gotować szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 409

Służąca
z gotowaniem sżuk: posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 485

Gospośia
z dobrymi świadectwami poszukuje posady lub posługi od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 418

Bufetowa
kucharka szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 484

Posługaczka
młoda, pracowita, czysta poszukuje posady na cały dzień od 15. 10. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 76 388

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 15. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 381

Dziewczyna
dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 413

Polecam
gospodynie, kucharki, bony, pokojowe, Lewandowska, Aleje Marcinkowskiego 16. zdg 76 410

Kawiarka
z długoletnią praktyką szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 76 153

Służąca
samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 748

Posługaczka
dobrze polecona szuka posługi z prawem przed lub po południu. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 841

Kucharka
dobra poszukuje posady w lepszym domu od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 012

Poszukuje
pracy za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 707

Pokojowa
z ondulacją szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 698

Dziewczyna
uczciwa, pracowita z gotowaniem poszukuje posady od 15 Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 75 705

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 789

Przyjmie
posadę do wszystkiego samodzielnie sumienna sżoldna świadectwa bardzo dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 692

Starsza
gospośia wiejska poszukuje posady do księdza lub lepszego domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 085

Dziewczyna
przychodnia poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 874

Dziewczyna
średnia kuchnia, sżycie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 013

Dla
poleconej dziewczyny z prowincji lat 18, poszukuje posady do wszystkiego za skromnym wynagrodzeniem. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 76 006

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 992

Dziewczyna
poszukuje posady na cały dzień jako przychodnia od 15. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 981

Dziewczyna
uczciwa, umiejąca gotować poszukuje posady do wszelkiej pracy od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 980

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady z dobrem gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 968

Posługi
poszukuje od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 958

Rysownik
(instruktor stolarski) projektodawca nowoczesnych wnętrz — mieszkań, urządzeń składowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 674

Służąca
poszukuje posady do dzieci lub do wszelkich prac od 15-go. — Oferty Kurjer Poznański zdg 76 032

Poszukuje
posady 15. 10 lub 1. 11 do bezdzietnego państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 031

Dziewczyna
młodsza z dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 107

Wijska
dziewczyna, silna zdrowa i uczciwa poszukuje pracy do biur sprzątania lub do prania. Oferty proszę Kurjer Poznański zdg 76 062

Maszynistka
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 731

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 734

Poszukuje
posady jako uczennica do składu cukierniczego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 737

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych z gotowaniem szuka posady od 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 739

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 743

Szukam
posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 097

Posługaczka
z gotowaniem szuka posługi. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 75 675

Maszynistka
z znajomością wszelkich manipulacji biurowych szuka posady Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 75 676

Buchalter - handlowiec
znający również księzkowość rolniczą, poszukuje posady ewentl. na wsi. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 845

Dziewczyna
szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 807

Poszukuje
posady od zaraz lub piętnastego. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 724

Chłopak
poszukuje posady posyłek biura, składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 730

28. WOLNE MIEJSCA
Przedstawicielstwo
Ogólnokrajowa chrześcijańska instytucja kredytowo-zapomogowa powierzy przedstawicielstwo swoje osobom inteligentnym sżeszty i uczciwym Stała praca, warunki korzystne Zgłoszenia z podaniem życiorysu i referencji kierować pod adresem: „Wian” Wydział Propagandy i Akwizycji, Poznań ul. Sienkiewicza 3. Pg 5 014-1238

Posługująca
cały dzień zaraz. Śniadeckich 30, m. 8. zdg 76 187

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego. — Mickiewicza 17, II, lewo. zdg 76 190

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. Kolejowa 46 zdg 76 261

Fortancerkki
zrabbne, dzienna gaża. Restauracja, Półwiejska 5. zdg 76 262

Apteka
w pobliżu Poznania poszukuje 1 listopada magistra bez praktyki ewentl. z praktyką półroczną. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 1 730

Dwuosobowy
ładny, Graniczna 5 mieszkanie 9 zdg 76 433

Dziewczę
do posyłek, lat 18 potrzebne. Dąbrowskiego 57, skład 2. zdg 76 432

Potrzebna
młoda, uczciwa sżuczka do wszystkiego, Wierzbicice 41, restauracja. zdg 76 428

Służąca
gotowaniem do półtorarocznego dziecka. Emili Sezanieckiej 2, m. 8 (nowy dom). zdg 76 424

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Lepsza
siła biurowa, meška lub żeńska z stenografią polską możliwie także niemiecką biegła na maszynie potrzebna od zaraz do wydawnictwa gazet. Zgłoszenia z życiorysem i dokładnym podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Dla
większego biura wydawniczego potrzebny zaraz uczeń z lepszym wykształceniem i ładnym charakterem pisma. Absolwenci W. S. H. mają pierwszeństwo Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań pensji uprasza się do Kurjera Poznańskiego ng 5 928

Pokojowa
z dobrymi świadectwami umiejąca sżyc, obsługiwać prasować potrzebna 15. 10. Zgłoszenia Chelmońskiego 8, m. 8. zdg 76 373

Poszukuje
lepszej dziewczyny dobre gotowanie, obsługa, prasowanie sżtywnej bielizny chów drobin, na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 397

Fryzjerka
potrzebna Pocha 4. zdg 76 415

Ondulator (ka)
działny potrzebny zaraz. Pa-przycki, Fryzjer, Krotoszyn, Zdunowska 34. ng 5 901

Fryzjerka
samodzielną zaraz na stałe. — Woźna 11. zdg 76 374

Pokoik
bezdzielnym za posługę. Adres Kurjer Poznański zdg 76 152

Posadę